

St. Virpsa
6912 S. Rockwell
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

AL 2634
Larch.

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
P.O. BOX 03206 • 6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVI Vasaris - February 12, 1981 Nr.7

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

QUO VADIS AMERICA?

Perdėtai jausmingai sutikus įkaitus

Vytautas Meškauskas

Triumfalinis Teherano įkai-
tų sutikimas patiekė nemažą
galvosūki: kas po juo slepiasi?
Aišku, malonu, kad jie paga-
liau buvo paleisti, bet dėl to
eiti iš proto? 'Aš labai džiau-
giusi dėl jų laimingo grįžimo
po 444 dienų vargo' - rašė skai-
tytojo laiške Washingto Star
dienraštyje atsargos pulk. H.
Wickert - bet ... Korėjoje ir
Vietname 52 geri kareiviai bū-
davo kas rytą užmušami dar
iki pusryčių, jiems besižval-
gant ar patruliuojant, o kiek
širdžių šiame krašte juos atjau-
tė? Jauni, geri kaimo vyrai
pašaukti tarnybon dar ir da-
bar guli sužeisti ar apdeginti
veteranų ligoninėse - ir kas
juos dar atsimena be giminių
ir ligoninių personalo? Grįžta
Vietnamo herojai - tikri, pasi-
žymėję kautynėse - buvo fiziš-
kai ir morališkai apspiaudo-
mi ... Ar mes turime dar koki
supratimą apie tikrąsias verty-
bes, proporciją ir balansą, ku-
ris dar išliko nepalietas ma-
sių manipuliatorių?

Grįžusių garbei reikia pasa-
kyti, kad ir jie savo sutikimu
buvo nemažiau nustebę ir dau-
gelis jų aiškinosi esą jo never-
ti, jie jį priima simboliškai. Ir
daugumas komentatorių aiški-
na šį triumfalinį sutikimą ne
kaip padėką už nuopelnus,
bet kaip patriotizmo išraišką
tautos, kuri pasiilgo tikrų he-
rojų.

Iš tikro tai galima palaikyti
nuotaikų demonstracija tautos
kuri nuo John Kennedy laikų
negrįdėjo raginimo pasiaukoti.
Buvo manoma, kad amerikie-
čius galima patraukti kurios
partijos naudai tik pažadant
sumažinti jiems mokesčius,
bet nereikalaujant aukotis, ar
tik laikinai sumažinti savo pra-
gyvenimo ir malonumų lygi
ūkiniam gyvenimo atstatymui.
Dabar atrodo, kad gal taip ir
nėra, ir nebuvo.

Tokiame teigime nesunku
įžiūrėti prieštaravimų. Ar
Reaganas nelaimėjo reikalau-
damas sumažinti mokesčius?
Taip, bet dabar jau pradeda-
ma galvoti, kad galų gale nu-
lėmė ne tiek priešrinkiminiai
pažadai, kuriems amerikie-
čiai neturi pagrindo tikėti, bet
bendras kandidato nusiteiki-
mas, pasiūlymas tradicinių
vertybių, kurias jis atstovauja.

Zydu Commentary žurnalo
redaktorius Norman Podho-
retz iškelia įdomų klausimą.
Kaip atsitiko, kad vienbalsiu
'polsterių' (gyventojų nuotai-
kų tyrinėtojų) teigimu, iki rin-
kimų vis dar nebuvo aišku,
kuris kandidatas turi daugiau
šalininkų? Podhoretz mano,

kad paklaustieji paprastai me-
lavo, jiems buvo nepatogu pri-
sipažinti, kad yra linkę balsuo-
ti už Reaganą. Mada reikala-
vo balsuoti už daugiau libera-
liai nusiteikusių kandidatų. Jis
pasakoja, kad vienam turtin-
gų žydų biznierių pokylyje
prieš rinkimus, jų daugelis vie-
šai pasisakė už Andersoną, ta-
čiau ilgiau su jais intymiai pa-
kalbėjus susekdavai daugiau
simpatijų Reaganui.

14% negrų balsavo už Rea-
ganą, tačiau tik 7% jų prieš
rinkimus prisipažino, kad Rea-
ganas yra jų kandidatas.

Kokios nuotaikos iš tikro
viešpatauja Amerikoje išryškė-
jo jau 1972 metais, kada Nixo-
nas dar aiškiau laimėjo prieš
kairiųjų kandidatą McGovern
gavusi demokratų nominaciją.
Reaganas, kaip ir Nixonas
1972 m. gavo daugumą kata-
likų balsų, pusę darbininkų
(blue collar), tiek pat juodųjų
balsų, 39% žydų balsų, kas
yra daugiau už Nixono gautus
(34%) balsus. Carteris yra iš
viso pirmas demokratų kandi-
datas, negavęs žydų balsų
daugumos. Jis jų surinko
45%, gi 14% gavo Anderso-
nas. Net jaunimas ir moterys
padalino savo balsus beveik ly-
giai tarp abiejų kandidatų
1972 ir 1980 metais. Jei kon-
servatyvai sudaro gyventojų
daugumą, kaip galėjo 1976
metais laimėti Carteris?

Cia pirmaisiai reikia atsi-
minti Watergate. Tuoj po
1972 m. rinkimų demokratai
nesigailėjo jokių pastangų Nix-
oną sukompromituoti. Jau
prieš Watergate jie bandė su-
daryti sąlygas jo pašalinimui
dėl jo karo Vietname vedimo
būdo. Watergate, žinoma,
davė dar geresnį akstiną. Res-
publikonai nestojo jo ginti, nes
bijėjo kartu netekti populiaru-
mo. Fordas jau negalėjo at-
gauti Nixono turėtų pozicijų.
Ar Reaganas būtų galėjęs nu-
galėti Carterį jau 1976 m.?
Gal būt, bet tada respubliko-
nai dar nebuvo taip įsitikinę
konservatyvios nuotaikos vieš-
patavimu kaip pereinamais me-
tais.

Tuo tarpu demokratų parti-
joje sen. Henry M. Jackson
bandė, bet negalėjo, sudaryti
dem. konvencijoje centro žmo-
nių daugumos. Tas pat nepa-
sisekė ir kairiųjų kandidatui
Morris Udall. Kelias atsidarė
Carteriui, iki tol nežinomam
politikui, kuris nebuvo už ką
nors, bet tik prieš. Jis ir lai-
mėjo visuotinius rinkimus kovo-
damas prieš 'Washingtoną',
nors ką tai tikrai reiškia - nie-
kas nežinojo. Londoniškis

NEVELTUI PRALIEtas PARTIZANŲ KRAUJAS,

— sako Vladas Šakalys

BRONIUS VAŠKAITIS

Sausio 11 Philadelphiaus
LB valdybos rūpesčiu šv.
Andriejaus parapijos salė-
je pranešimą padarė Vladas
Šakalys, vienas iš didžiųjų
mūsų tautos rezistentų,
penkioliką metų kankintas
sovietų kalėjimuose bei
konc. stovyklose, neseniai
prasimušęs į Vakarus. Ša-
kalys, būdamas geras ora-
torius, vaizdžiai apibūdino
pokarini gyvenimą Lietu-

The Economist Carterio laimė-
jimą laiko tik Watergates per-
trauka respublikonų preziden-
tavimo tasoje.

Zinoma, čia galima būtų
dar pastebėti, kad rinkimuose
dalyvauja tik kiek daugiau pu-
sės amerikiečių ir todėl Rea-
ganas faktinai gavo tik 27%
tautos balsų. Apklausinėjus
nebalsavusius atrodo, kad jie
buvo pasidalinę panašiai kaip
rinkėjai. O ir populiariausias
prezidentas F.D. Rooseveltas
buvo gavęs tik truputį dau-
giau balsų už Reaganą.

Kas toliau? Reaganas, kal-
bėdamas grįžusiems iš Tehe-
rano, pasiūlė 'pradėti naują
puslapį'. Tas pats tinka visam
kraštui. Jei grįžusiųjų suti-
kimas iš tikro reiškia pasiilgimą
tikro heroizmo, Reaganas turi
šansą būti reikšmingu prezi-
dentu.

voje ir Sovietinės imperijos
padėti. Štai kai kurios jo
kalbos ištraukos.

Pasikeitimai Lietuvoje

Kalbėsiu apie Lietuvą,
kuria jūs palikote prieš 30-
40 metų. Ji po ilgos oku-
pacijos yra pasikeitusi: at-
sirado naujų kelių, namų,
fabrikų ir t.t. Sovietai labai
mėgsta girtis, kad per tą
laikotarpį padaryta didelė
pažanga. Nori sudaryti
vaizdą, jog jeigu jie nebū-
tų buvę Lietuvoje, visas
gyvenimas būtų sustojęs.
Galime būti tikri, kad mūsų
kraštui esant laisvam per
40 metų ta pažanga būtų
buvusi daug didesnė. Prisi-
minkime Lietuvą, kuri 1918
m. kėlėsi iš karo griuvėsių
bei analfabėtizmo. Per 20
m. ji padarė nuostabų pro-
gresą, žymiai didesnę negu
dabar daro besivystantys
kraštai, gaunantieji pagal-
bą iš įvairių šalių, ypač
Amerikos. Tačiau, kaip ten
bebūtų, mums šiandieną yra
svarbiausia tai, kad Lietu-
va tebėra okupuota.

Pirmas pokario periodas

Po karo pas mus apie 10
metų vyko ginkluotas pasi-
priešinimas ir siautė baisus

teroras: gatvėse, aikštėse
lavonai, minios grudamos į
gyvulinius vagonus, visur
pilna kariuomenės, visa
kraštą užgožė nežmoniška
baimė. Matant visą tai, aš
ne pats neprisimenu, kada
manyje kilo mintis priešini-
tis. Greičiausia nuo pačių
mažiausių metų. Gyvenda-
mas Vilniuje nuo visokių
ruskelių gaudavau į kailį už
tai, kad esu "litovcas", kal-
bu lietuviškai, vadinasi esu
banditas, nors tada turė-
jau tik 8 metus.

Aš nesu antisimitas, ta-
čiau manau, kad išvežimuo-
se ir terore turėjo būti ki-
tokia tautinė sudėtis. Grei-
čiausia taip įvyko todėl,
kad kiekvienas okupantas
tautines mažumas stengiasi
išnaudoti savo užmačioms.
Faktas yra, kad čia nebuvo,
kaip sovietai sako, klasių
kova, o genocidas, noras vi-
sai išnaikinti lietuvių tau-
tą. Leningrade 1964 m. iš-
leistame universiteto žiny-
ne teigiama, kad kas 8-tas
Lietuvos partizanas buvo
sunaikintas stribų, enkave-
distų ir kitų vidaus organų,
o septyni iš aštuonių — so-
vietų kariuomenės. Suslovas
1946 m. pasakė "Bus Lietu-
(Nukelta į 4 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Reagano politinės pažiūros ir problemos. — Kodėl sovietai atidėlioja invaziją į Lenkiją?

JAV prezidento santykiai su media - žiniasklaida: spauda, radio ir ypač televizija - gali nulemti jo pasisėkimą ar nepasisekimą. Kol kas medijos santykiai su Reaganu buvo, gali sakyti, geri, nors daugumas žurnalistų balsavo už Carterį. Jo pirma vieša spaudos konferencija per televiziją padarė gana malonų įspūdį, nepaisant to, kad į daugelį klausimų jis nedavė atsakymo, paaiškindamas, kad jis turi su klausimais dalykais geriau su sipažinti. (Jis ten tik vieną kartą suklydo, sumaišydamas Karibų jūrą su Viduržemio).

Iš tokių masinių konferencijų praktiškai negali daug tikėtis - per daug klausiančių, šokinėjančių nuo vienos temos prie kitos. Už tat daugiau gali tikėtis iš pasikalbėjimo su keliais parinktais laikraščio atstovais. Toks pasikalbėjimas buvo prarastas vasario 2 d. su N.Y. Times, The Wall Street Journal, The Christian Science Monitor, The Chicago Tribune ir Time atstovais. Jų idomesni klausimai susilaukė ir idomesni atsakymų.

Dėl derybų su sovietais atominių ginklų apribojimo reikalu, prezidentas atsakė, kad neturįs tam reikalui termino, tačiau jis sutinkas bet kada pradėti derybas, jei sovietai to norėtų. Priešingai Carterio administracijai, jis laiko Izraelio naujokynus vakariniam Jordano pakraštyje 'legaliais', nors dabartinės vyriausybės skubėjimą kaip galima daugiau tų naujokynų pristeigti iki Izraelio rinkimų jis skaitas 'nereikalingai provokaciniais'. Jis taip pat paneigė, kad kada nors būtų pasisakęs už JAV karinių pajėgų siuntimą į Vid. Rytus ginti Persijos įlanką. Tai žadėjęs prez. Carteris, tačiau JAV turi turėti ten tam tikras pajėgas ne tiek sovietų žygio sulaikymui, bet savo interesų pabrėžimui. O tai reiškia, 'jog mes ten esame, kad patys žinotumėm - ir sovietai žinotų, kad rizikuodami kokia avantiūra jie rizikuoja susidūrimu su JAV. Tai paremta prielaida - ir aš manau teisinga prielaida - kad sovietai dar nėra pasirengę konfrontacijai, kuri vestų prie trečiojo pasaulinio karo. Jie nori laimėti tuo nerizikuodami. JAV buvimas ten kalba už tai, kad mes ten turime interesų. Ir jie (sovietai) tai turi įtraukti į savo apskaičiavimus'.

Prezidentas pasiteisino dėl sovietų vadų pavadinimo 'melagiais' ir 'apgaudinėtojų'. Jis aiškino, kad nebūtų taip pasakęs, nepaklaustas ką apie juos manas. Jie neturi panašios moralės į mūsų; viskas, kas tik padeda skleisti socializmą, jiems yra dora ir gera.

Naujos administracijos politiką kiek daugiau paryškino naujas Gynybos Sekretorius Caspar W. Weinberger savo spaudos konferencijoje sekan-

čią dieną. JAV norinčios matyti stiprią Saudi Arabiją, kad ji galėtų apsiginti. Kaip žinia, Saudi Arabijos apginklavimo pačiais moderniausiais ginklais labai bijo Izraelis. Jo nuraminimui Weinberger pareiškė, kad - jei Izraelis prašytų - JAV simpatiskai apsvarytų jo prašymą laikyti jo teritorijoje JAV karines pajėgas. Iki šiol Washingtono administracijos vengdavo atsakyti į panašius klausimus, kad neužpykinti arabų. Dabartinė žada, kad nors abiem pusėm. Weinberger žadėjo toliau laikyti Indijos vandenyne du lėktuvnešius su pagalbiniais laivais. Iš viso JAV turėtų padidinti turimą 456 vienietų karo laivyną bent iki 600 laivų. Atrodo, kad jis abejoja, ar būtų verta JAV, 200 MX raketų paslėpti, pastatyti 23,000 slėptuvių ir raketų laikymo vietas jose nuolat keisti, kad sovietai pirmu smūgiu negalėtų jų visų sunaikinti. Weinberger mano, kad tam tikslui geriau, ir pigiau, galėtų pasitarnauti laivai, kas nelabai patiks aviacijai.

Ar tikrai JAV pajėgos yra daug silpnesnės už sovietų? Weinberger mano, kad tai priklauso nuo aplinkybių ir vietos kur reikėtų kovoti. Amerikiečiai būtų pranašesni Floridoje, sovietai prie Suomijos sienos.

Tuo tarpu sovietai vis dar laiko sutelkę pusės milijonų vyrų armiją prie Lenkijos. Atrodo kartais, kad jie pasiryžę padaryti savo tvarką. Pavyzdžiui, jų propagandos paskutinis teigimas, kad Vakarai siunčia visokius nurodymus per Amerikos Balsa! Jei iš tikro jiems pasirodytų, kad valdžia ir kompartija neteko kontrolės, jie turėtų pradėti žygių nors tai:

1. Galėtų sutikti pasipriešinimą, vedantį prie didelių nuostolių iš abiejų pusių. Lenkijos kariai greičiau stotų Solidarumo pusėn.

2. Kovą laimėjus - tvarkyti savo jėgomis 35 milijonus priešiška nusiteikusių žmonių yra nemažas uždavinys kariškai ir ūkiškai.

3. Sovietų pergalė privestų prie galutinio ryšių nutraukimo su Vakarų komunistų partijomis.

4. Privestų prie smarkesnio NATO ginklavimosi, jų tarpe ir neutrono bombomis, kurių gamybai pritaria Reagano administracija. Iš viso, žygis į Lenkiją baigtų detentę ir su Vakarų Europa.

Kartu tai išsuktų įtempią ir nepasitenkinimą, ypač dėl pasireiškusių maisto trūkumo, pačioje Sovietų Sąjungoje. Sovietijoje susidarytų sąlygos, kurios išsuktų Lenkijos darbininkų sąjūdį.

VLIKO IR ALTO ATSIŠAUKIMAS

Minint Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šventę — Vasario 16-tąją, mus gaubia gilus liūdesys, kad mūsų tėvų žemės Lietuva jau daugelį metų yra kolonialinio Maskvos imperalizmo auka.

Lietuva pavergta, bet ji tebėra gyva, stipri, kovojanti dėl laisvės. Mūsų ryžtingieji patriotai kalinami vergų darbo stovyklose Sibire, chemikalais nuodijami beprotnamiuose, įvairiais būdais žiauriai persekiojami, bet jie pasilieka nepalaužiamai ryžtingi žmogaus teisių ir tautai laisvės siekimuose.

Okupuotoje Lietuvoje kovojančių nuostabus ryžtas mus įpareigoja vieningomis jėgomis, nenuilstamu pasisąstentimu perduoti pasauliui pavergtos mūsų tautos laisvės šaukimą.

Amerikos Lietuvių Taryba J.A. Valstybėse ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas visame pasaulyje jau penktą dešimtmetį vadovauja politinei mūsų laisvės kovai ir visus kviečia jungtis į šią gyvybinę veiklą. Mus remia galingiausioji pasaulio valstybė — JAV. Džiugu, kad JAV, V. Vokietijos ir eilės kitų šalių vyriausybės pripažįsta Lietuvos brutalaus inkorporavimo. JAV kongresas savo rezoliucija skelbia lietuvių tautos laisvo gyvenimo teisę ir reikalauja, kad okupantas at-

Iš kitos pusės

Algimantas S. Gečys savo laiške DIRVAI man prikiša "lietuvišką šovinizmą". Tai dėl mano nusistebėjimo jo maldos lenkų naudai siūlymo. Būtų jis skaitęs ne tik tai, kas apie jį parašyta, turėtų žinoti, kad niekados nekritikavau ryšių ir bendravimo su kitomis pavergtomis ar laisvomis tautomis. Jų tarpe ir lenkais. Šiuo paskutiniu atveju, pirmūnas buvo ne Bendruomenė, bet Lietuvos Laisvės Komiteto ir VLIKO pirmininkas V. Sidzikauskas, tam tikslui labai gerai kvalifikuotas. Jo pastangomis įėjome į Pavergtųjų Tautų Asamblėją ir Seimą, tą syk amerikiečių finansuojamą. Neturiu nieko prieš linkėjimus lenkams laimingai pergyventi šią sunkią bandymų valandą... Ir pats to širdingiausiai linkiu. Neprieštarauju ir mandagumo formulės "LINKIME" pakeitimu "MES UŽ JUS MELDŽIAMES". Deja, tas paskutinysis pareiškimas yra taip dažnai amerikiečių politikierių linksniuojamas, kad nebeatrodo nuoširdus.

Mane papiktino Bendruomenės maldos už lenkus suformulavimas. Pats faktas ir žodžiai. Tarytum mes būtume kę tik pakrikštyti ir nežinotume kaip melstis, o Ponas Dievas būtų kažkas panašaus į kongresmaną, kuris skaičiuoja tragarėtinus pareiškimus ir pagal tai veikia. Iš Bendruomenės pareiškimo net atrodė, kad tas maldos tekstas buvo nusižeminusios delegacijos nuneštas lenkų organizacijos vicepirmininkui. Ne tik man, bet ir daugeliui kitų tautiečių tai priminė baudžiauninkų delegaciją pas poną dvarininką: žiūrėk pirmiausia meldžiamės už tavo, o tik vėliau už savo tėvynę!

Gečys teigia, kad daugelis lenkų veikėjų yra mums labai palankūs. Žinoma. Jie juk laiko mus bendros valstybės piliečiais, kas mums mažiau patinka. Čia ir glūdi mūsų santykių tragedija.

Beje, girdamasis su kiek kitų tautų Bendruomenė palaiko ryšius, Gečys mini ir "prūsų organizacijas". Tai man naujiena, kažin ką jis turi galvoje: senąją išnykusią liet. gentį ar buv. Vokietijos, dabar išsklaidytą ir išdalintą, dalį?

Ir dar viena. Gečys aiškina, kad "Bažnyčios mokslas moko... melstis ir už savo priešus". Tačiau net tuo metu, kai VLIKui pirmininkavo prel. M. Krupavičius, negirdėjome jokio raginimo pasimelsti už... Staliną. Viskam yra laikas, proga ir tinkama forma.

vm

trauktų savo įgulas. Madrido konferencijoje labai laisvei, bet ne kolonialinės stipriai iškeltos lietuvių tautos teisės į laisvę. Šios prošvaistės skatina mus dar daugiau burtis į VLIKo ir ALTo vedamą laisvinimo kovą. Paremkime VLIKą įnašais į Tautos Fondą, o ALTą aukomis Vasario 16

d. proga. Ateitis priklauso vergijos nešėjams.

Dr. Kazys Bobelis
VLIKO pirmininkas

Dr. Kazys Šidlauskas
ALTo pirmininkas

1981 m. sausio mėn. 31 d.
Chicago

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Čičero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turini ir kalbą redakcija neatsako.

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukaktį — Vasario 16-tą dieną šiemet minime jau 63-į kartą. Tai istorinė amžių bėgyje nuneinanti užmarštin lietuvių tautos diena, gyva ir amžina liudininkė, primenanti mums, kad lietuviai už laisvę amžiais kovojo, daug kraujo pralėjo, sūnų ir dukrų apraudėjo, daug ir žiaurių priešų nugalėti turėjo, bet jų nepabūgo, savo tautos laisvės neišsižadėjo.

Prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo, be iš anksto mūsų tautos atgimimo žadintojų jai ruoštos dirvos, be 1918 metų Vasario 16 dienos Akto paskelbimo, reikėjo tą Akta įgyvendinti, krauju apginti nuo kaimyninių priešų. Tai dideliu ryžtu, drąsa ir pasiukojimu atliko mūsų pirmieji partizanai ir kariai savanoriai, kad ir nežibantiais ginklais iš visur surankiotais, nežibantiais antpečiais nei sagtimis, bet stipriais dvasioje kariais. Juos vieningai rėmė visa tauta. Jų širdys nedrebėdavo priešą pamačius, jų dvasios nepalauždavo nelaisvės kančia, jie buvo stiprūs, nenutraukiamais ryšiais sujungti su savo žeme, savo tėviške, jos žmonėmis.

Jų dėka mes 22 metus nepriklausomai gyvenom. Ir taip mūsų tėvynė Lietuva atgimimo žadintojų nepriklausomybės idėjai gerai paruošta, atgavusi laisvę sugebėjo greit ir gerai tvarkytis ir, per trumpą laiką visose srityse pasivijo kultūringąjį Vakarų pasaulį. Lietuvos gyvenimas politiškai, ekonomiškai ir kultūriškai augo, brendo, klestėjo.

Deja, likimo nebuvo lemta juo džiaugtis kaip kitom pasaulio tautom. Po 22 metų laisvės ir nepriklausomo gyvenimo, tą visą Lietuvos pažangą bolševikinės okupantas vėl užslopino įvairiais būdais nuteriodamas kraštą ir kankindamas žmones. Tą terorą vykdė iki šių dienų jau 41-nus metus. Vasario 16 diena atėjus, lietuviai tėvynėje liūdnai atsidūsta, stengiasi savyje sustiprinti viltį ir kartais pa-

slapčia rizikuoja iškelti trispalvę.

O mes, kuriems likimo buvo lemta pasiekti laisvąjį pasaulį, jau parodėme svetimiems savo darbštumą, lietuvių vaikų talentingumą visose srityse. Šiandien jų tarpe yra žymių mokslininkų, rašytojų, menininkų, filmų aktorių, tarptautinių solistų ir kitų profesijų. Prisiminus, kad Vasario 16 diena atėjo anų laikų sunkiose sąlygose gyvenusių talentingų taurių nedidelio skaičiaus lietuvių dėka, savo viltis kreipiame į dabartinį jaunimą tikėdami, jog ir vėl ateis toji garbinga Lietuvos laisvės prisikėlimo diena jų, mūsų jaunosios kartos dėka.

Vasario 16-ji yra mums didelio susikaupimo, ryžtingumo ir rimties diena, sujungianti visus, nežiūrint nei politinių įsitikinimų, nei profesijų, nei amžiaus vienam didžiam tikslui — Lietuvos laisvės siekimui. Asmeniškios smulkmenos, sroviniai vingiai ar ideologiniai priešingumai mus dažnai išskiria, suskaldo, išblaško, bet palikime juos gyvenimo kasdienybei, o tautos šventės minėjimas teatnauja kiekviename lietuviuje ir toliau pastoviai, vieningai, efektingai ir viltingai dirbti, kovoti už šviesią, laisvą ir nepriklausomą Lietuvą, žvilgsniu atgal pagerbiant dirbusius praeityje ir žuvusius bei kovojusius už tautos išsilaikymą. Taip pat nepamiršdami, jog priešas kovoja su lietuviais ne tik pavergtame krašte ar Sibiro taigose, bet ir laisvame pasaulyje, tik skirtingais metodais — silpninti mūsų jėgas. Todėl neturime paleisti ginklo iš rankų, kurį šiose sąlygose dar galime vartoti. Tai politinį, kultūrinį ir materialinį, paremiant kitų darbus.

Tokiu mūsų pastangų, troškimų ir vieningumo demonstravimu saviems ir svetimiems tebūna minima ši LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ — VASARIO 16-ji diena, nes tai rodo jėgą, stiprina dvasiniai mus pačius ir erzina priešus.

E. Čekienė

LIETUVIAI IR LENKAI

Karas kitomis priemonėmis

Vytautas Meškauskas

1923 m. kovo 15 Ambasadorių konferencijai pripažinus Vilniaus kraštą Lenkijai, o kiek vėliau ir pasidalinus neutralę zoną tarp Lietuvos ir Lenkijos, ginklai visai nutilo. Kadangi Lietuva Ambasadorių konferencijos nutarimo nepripažino, karas buvo tęsiamas kitomis priemonėmis. Viena iš jų buvo tautiečių rėmimas Vilniaus krašte. Iš savo pusės Lenkija nemažiau paramos skyrė lenkų mažumai Lietuvoje.

Vos tik želigovskiui okupavus Vilnių, lietuvių laikraščiams, o r g a nizacijom, mokyklom buvo pasiūsta 350 tūkstančiai auksinų. Sekančiais — 1921 m. jau 6 milijonai 200 tūkstančių. Įvedus litą, tiems reikams buvo skiriama maždaug po 2 milijonus litų kasmet. (1926 m. biudžete tam buvo numatyti 2.706.782 litai.

Šelpiami buvo ne tik lietuviai. 1924 m. gudai gavo 150 tūkstančių litų, sekančiais — 250 tūkstančių. Ukrainiečiai irgi gavo, bet tik dešimtadalį to. Lenkija savo mažumai Lietuvoje 1927 m. pirmoje pusėje paskyrė 107 tūkstančius dolerių, antroje, įskaitant ir 1928 m. pirmąjį ketvirtį — 110.065. Pavertus į litus ir skaičiuojant visus metus išeitų labai panašiai.

Lietuvos užs. reik. ministerijos archyve yra užsilikęs nepasirašytas memorandumas, kuriame taip aptariami Lenkijos tautinių mažumų rėmimo tikslai:

"Lietuvai atgauti Maskvos traktato sienas, ukrainiečiams — įsikurti nepriklausomą valstybę — Vakarų Ukrainą... Baltgudijai įsikurti valstybę arba nepriklausomą formą arba federacijoje su Lietuva..."

Tarybinės Gudijos istorikai skelbia, kad 1922 m. buvo organizuojamas ginkluotasis sukilimas, kurio vadas buvo Rados narys V. Lastovskis, gavęs tam reikalui iš Lietuvos 40 milijonų markių. Lenkai organizavimą susekė. 45 dalyviai buvo teisiami Baltstogėje, 72 — Gardine.

Tas bendradarbiavimas apamai imant nebuvo labai vaisingas. 1926 m. gegužės 6 d. I. Jonynas, tuometinis Tautų Sąjungos ir Lenkijos departamento direktorius užs. reik. ministerijoje rašė dr. D. Zauniui, Lietuvos atstovui Tautų Sąjungoje, kad dirbti tarp Lenkijos mažumų vis sunkiau dėl jų nepasitikėjimo vienu kitomis, tarpusavio konkurencijos ir baimės už-

sitraukti valdžios organų represijas.

1925 metais vasario 10 d. Vatikanas sudarė konkordata su Lenkija, pripažindamas jos sienas. Tai sukėlė didelį pasipiktinimą Lietuvoje, protesto demonstracijas ir gerokai pakenkė krikščionių demokratų prestižui.

Kartu tačiau nevengta ir politinių kontaktų. Lenkijos vyriausybė laikė, kad priešiška Lietuva gresia jos atsarginiam susisiekimui su jūra per Liepoją, jei Vokietija pradėtų karo veiksmus prieš jos koridorių į Baltijos jūrą. Klaipėda buvo reikalinga Lenkijos miško prekybai su Vakarų Europa. Kaip nors sureguliuoti santykius spaudė ir Santarvės valstybės.

1925 m. sausio mėn. mūsų finansų ministeris V. Petrulis Berlyne susitiko su Lenkijos užs. reik. min. politikos departamento dir. J. Lukaseviciu. Kai Petrulis sekantį mėnesį tapo ministru pirmininku, vyriausybė iš principo sutiko pradėti derybas su Lenkija. Tai buvo labai nepopuliarus žingsnis, sukėlęs kritikos ne tik opozicijoje, bet ir pačių krikdėmų bloke. Birželio 12 d. ministerij kabinetą posėdyje prezidentūroje, valstybės prezidentui Stulginskiui pirmininkaujant, buvo nutarta, kad išspręsti Vilniaus klausimą tiesioginėse derybose su Lenkija nesągalimybės, todėl reikią prisidėti prie Rusijos ir Vokietijos bloko, palankiai jas nuteikti ir tam tikra akcija (šone pieštuku įrašyta: "mažumų organizavimas") privesti:

a) arba prie Lenkijos kapituliacijos Vilniaus atžvilgiu Lietuvos naudai; b) arba prie Lenkijos sienų revidavimo tam tikroje Rytų Europos konferencijoje, kurios išdavoje būtų nustatytas Lenkijos ir jos etnografinės sienos ir priskyrimas Vilnijos Lietuvai."

Po tokio principinio nutarimo sunku ko nors būtų tikėtis iš rugpiučio 25 d. prasidėjusių Kopenhagoje derybų. Iš tikro instrukcijoje mūsų delegacijos vadovui V. Sidzikauskui buvo nurodyta siekti vien techninių klausimų sprendimo, bet neieiti prie diplomatinio ar konsuliario ryšių užmezgimo. Delegacija tačiau buvo išpėta elgtis taip, kad Lietuva nebūtų apkaltinta derybų nutraukimu. Iš tikro Lenkija neapsiribojo vien tik miško plūkdymu, bet pareikalavo rugsėjo 3 d. konsulato Klaipėdoje, o sekančią dieną ir susisiekimą geležinkeliais. Derybos buvo pertrauktos, nes Sidzikauskas aiškinosi neturįs įgaliojimo kalbėtis tais reikalais.

Reikia pastebėti, kad prieš derybas pasisakė valstiečiai liaudininkai, kurių organas Lietuvos žinios rašė, kad susitarimas būtinais ves prie Vilniaus Lenkijai pripažinimo, o A. Voldemaras tautininkų suvažiavime pareiškė:

"Negali būti nė mažiausios abejonės, kad lenkiškas gaivalas lengvai gali sustiprėti, pakitus politinėms sąlygoms, tarant užmegzus santykius su Lenkija."

Tokioje būklėje Petrulio vyriausybė rugsėjo 19 d. atsisakė derybų. Naują vyriausybę (irgi krikdėmų) sudarė dr. Bistras, kuris deklaracijoje pareiškė, kad Lietuva negali užmegsti diplomatinio santykių su Lenkija, neišsprendus Vilniaus klausimo. Derybos tačiau buvo tęsiamos Lugano mieste Šveicarijoje, aiškinantis, kad dėl jų jau buvo anksčiau sutarta. Mūsų delegacijos vadas dr. J. Šaulys turėjo dar griežtesnes instrukcijas. Pagaliau spalio 25 d. sutarta derybas nutraukti, į protokolą įrašius, kad geležinkelių susisiekimui trukdo nenormalūs politiniai santykiai.

Sekančiam numerio: Voldemaro politika.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600 737-8601
9837 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILL. 60642
Tel. 422-2000

Vladas Šakalys apie padėtį Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

va, bet be lietuvių". Jei sovietai to nepasiekė, tai ačiū partizaninei kovai. Prisiminkime Krymo totorius, visai nesipriešinusius. Jų 800,000 buvo išbarstyti po plačiąją Rusiją ir šiandieną beliko apie 48 proc. Kai kurios tautos visiškai sunaikintos. Klysta tie, kurie galvoja, jog partizaninė kova buvo beprasmė. Mes giliai tikime, kad be jos aukų skaičius būtų buvęs daug didesnis. Be to, dėka partizanų pralieto kraujo mes turime dar ir kovos dvasiją, ko pusiau sunaikintos tautos nebeturi.

1940 m. birželio 15-ji yra, galbūt, viena iš nedaugelio mūsų istorijoj datų, kurios reikia gėdytis. Ji surišta su tautos tragedija. Pokario partizaninis judėjimas bent iš dalies atitaisė šį mūsų nevertiškumo kompleksą. Mes kovojom, žuvom, bet pralietas kraujas šaukia naują generaciją stoti į kovą dėl Lietuvos laisvės.

Depresijos laikotarpis

Sunku pasakyti, kada partizaninė kova baigėsi. Būreliais jie pasirodydavo dar 1964 m. Greičiausia ginkluotas pasipriešinimas tęsėsi apie 10 m. Toliau buvo lyg depresijos perijodas. Pradėta susigyventi su mintimi, kad bet koks pasipriešinimas yra neįmanomas. Didžiai nusivilta Vakarais, ypač žinant, kad sovietai anksčiau ar vėliau bandys užkariauti visą pasaulį. Nesuteikimas pagalbos kovojantiems, buvo paskata sovietams užgrobti kitus kraštus.

Komunizmas yra nelaisvės sistema. Ji gali išsilaikyti tik nuolatine ekspansija, tai yra naujų valstybių pavergimu. Tiesa, Stalinas buvo atsivėręs kinų siena. Tačiau jam mirus, paaiškėjo, kad vidaus ūkis Rusijoj buvo labai nualintas. Mokslas gali tapti didele jėga, bet jis neprogresuoja be kūrybos. Kūryba neįmanoma be laisvės. Istorija žino aibes sunykusių imperijų. Kodėl jos sugriuvo? Neturėjo laisvės. Jas nukonkoravo demokratiniai kraštai. Geriausias pavyzdys yra Amerika. Izoliacija ir vergija yra didžiausi totalitarinių kraštų priešai. Naujieji sovietų vadai griebsi kitokios taktikos — metėsi į detantę ir pradėjo parazitauti Vakarų ekonominiams bei technologiniams laimėjimais. Nežiūrint visko, Sovietų Sąjungoje įvairiose srityse yra didelis atsilikimas. Vienas rusas man pasakė: "Prieš 10 metų mūsų atsilikimas nuo Vakarų buvo tik 10 m. Po 10 m. jis yra tik 15 m."

Susirėmimų metu paprastai paaiškėja demokratinų

kraštų paslėpti ekonominiai rezervai, o totalitariniu — silpnybės. Be ekonominių sunkumų sovietai turi bėdų ir idealoginėje srityje. Prisiminkime kinas. Vakaruose suskilusias komunistų partijas.

Totalitarinis režimas yra stiprus tik karinėje srityje, nes į ją metami visi krašto resursai. Sovietai vaidindami nekaltus eriukus, bando nuginkluoti Vakarus. Jiems ši misija labai gerai sekėse Amerikoje po Vietnamo karo. Laisvajam pasauliui kariniai susilpnėjus, gali susidaryti tokia padėtis, kokia buvo 1939 m. prieš Hitleriui užpuolant Lenkiją. Po Afganistano invazijos amerikiečiai pradeda suprasti daroma klaidą.

Tradiciniai galvojama, kad pasaulio priešas yra komunizmas. Aš taip nemanyčiau. Komunizmas yra figos lapelis senam Rusijos šovinizmui pridengti. Panauginėjus Rusijos istoriją, randame tą pačią politiką ir tą pačią jos argumentaciją. Gal tik šioks toks žodinis skirtumas. Anksčiau viską darė provoslavijos vardu, o dabar — komunizmo. Rusai dažnai keikia valdžią dėl visokių trukumų, bet jiems patinka vykdomi užgrobtimai. Ir šių dienų sovietiniai disidentai aiškina, kad, atgavus laisvę, nėra reikalo barstyti į atskiras valstybes.

Trečias perijodas

Maždaug nuo 1972 m. pradėjo reikštis tautinis pakilimas. Mūsų senoji karta, mačiusi daug kraujo ir išgyvenusi baisų terorą, vis dar merdėjo baimės paralyžė. Jaunesnioje generacijoje vyravo kitokios nuotaikos — pradėjo reikštis drąsa. Romui Kalantai susideginus, netrukus pasirodė pirmasis bažnytinės kronikos numeris. Jį pasekė kiti. Saugumas šį drąsų žygį bandė tuojau užsmaugti brutaliomis priemonėmis. Nepavyko. Pajusta, kad KGB nėra visagalė. Vadinąs, imanoma kovoti, o jei galima, tai ir reikia kovoti.

Pradžioje visas pagrindis vystėsi bažnyčios prieglobstyje. Jos istorijoj randame ir ankstyvesnių atgimimų pradus. Skirtumas yra tas, kad bažnyčia šiuo metu yra įgavusi daugiau tautinių bruožų. Lietuvoje yra apščiui netikinčių, bet patriotizmas neleidžia jiems pasisakyti prieš bažnyčią. Mūsų galutinis tikslas — ne religinė laisvė, bet visiška nepriklausomybė, garantuojanti visas laisves.

Kovai plečiantis, stiprėja represijos ir didėja aukos. Betgi ar buvo kada nors imanoma kova be aukų. Ne aukos kovą nulemia, bet prasme!

Dabar padėtis yra tokia, kad gyvename savotišku entuziazmu. Tam yra priežasčių. Nuolatos kalbančių apie karą, nuotaiką. Aš su jais susiduriau turėdamas tik 13-ka metų. Pirmą kartą buvau areštuotas sulaukus 19-kos metų. Aš tada jiems sakydavau, jog kada nors ir jūs prieisite prie liepto galo Jie labai nuoširdžiai juokdavosi tardami: "Va, atsirado durnelis, kuris gali tokiomis nesąmonėmis tikėti." Po daugelio metų paskutinį kartą manę tardė Kažys. Aš jam vėl prisiniau, kad vieną dieną sovietų imperija subirės. Jis manęs jau nebevadino durneliu, o kiek sumišęs, kelis kartus pakartojo: "Na dar negreitai". Kažys ir kiti enkavedistai nebėra tikri savo ateitimi.

Kitos apraiškos

Dabar Lietuvoje yra žinomos trys pasipriešinimo kryptys. Stipriausia, gausiausia ir, turbūt, tokia ilgiausiai pasiliks — katalikiškoji kryptis. Toliau seka liberališkas sparnas. Jam priklauso socialistinių įsitikinimų žmonės. Trečioji yra tautinė arba nacionalinė kryptis. Jos visos Lietuvoje išleidžia daugiau pusės pagrindžio leidinių palygi-

nus su visais Sovietų Sąjungoje pasirodanciais nelegaliais spausdiniais. Mano supratimu Vakarus pasiekia apie ketvirtadalis mūsų šios spaudos. Leidinių platinimo našta tempia daugiausia jauni žmonės — 17-23 m. Jų gausu ir bendroje rezistencinėje srityje. Per šventes yra bažnyčių, nesutalpinančių norinčius pasimelsti.

Kiti reikalai

Važiuodami į Lietuvą, bandykite vežti viską, kas yra reikalinga jūsų giminėms bei draugams. Jei jūs ir pagaus, dėl to neišsigas jūsų artimieji. Blogiausia atveju jus atgal "išstems" į tą "baisųjį" kraštą — Ameriką.

KGB man sakė, jūs čia taip sparnų nekilnotumėte, jei ne ta jūsų reakcinė emigracija, skleidžianti visokias nesąmones apie mūsų kraštą. Todėl išeivija turėtų kreipti daugiau dėmesio į Lietuvos pagrindį. Visokiais galimais būdais bandykite jį aprūpinti knygomis (už šapokos istoriją pas mus reikia atiduoti visą mėnesinę algą), informacijai padauginti priemonėmis, reikorderiais. Reikia iš ten atėjusią spaudą padauginti ir varyti atgal. Būtų labai gerai Amerikoje leisti specialų laikraštį Lietuvai. Jame turėtų būti išsami in-

formacija, be jokių skelbi-

Prasidėjus invazijai į Afganistaną ir amerikiečiams sustabdžius javų pardavimą, Lietuvoje ir kituose pavergtuose kraštuose žymiai pablogėjo maisto reikalai. Trūksta net bulvių, o ką bekalbėti apie tokius produktus kaip mėsa. Mėsos kombinatai daro dešras, bet nė vieno gramo, išskyrus uždaras krautuves, neparduoda vietos gyventojams. Jas gauna tik komunistinės kartos aukštieji pareigūnai. Na, žinoma, šiek tiek pasivagia ir kombinatų darbininkai.

Po paskaitos, kaip ir buvo galima laukti, atsirado daug paklausimų, į kuriuos kalbėtojai atsakius, dar geriau išryškėjo pavergtos Lietuvos padėtis. Teresė Gečienė, LB apylinkės pirmininkė, pastebėjo, kad Rimai Mironienei prašant, United Press International įstaigos direktorius, latvis, parašė apie V. Šakalį išsamų straipsnį, kuris buvo plačiai paskleistas po visą Ameriką. Tokiu būdu gana geros informacijos susilaukė ir angliškai kalbanti visuomenė.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANĄ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Tel.: 581-6590; 581-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6078
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	215-497-2382
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 3, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York, 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canayon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

KŪRYBA IR MOKSLAS

*Vasario 16 Akto signataro Petro Klimo atsiminimai
iš Lietuvos nepriklausomybės atkurimo*

Šmėklų siautėjimas

Petras Klimas, Vasario 16 Akto signataras, savo atsiminimuose, išleistuose Lietuvių Enciklopedijos Leidyklos 1979 m., apie Vasario šešioliktąją, skyriuje "Šmėklų siautėjimas", štai ką rašo:

Atsiminus dokumentinius vasario 16 dienos griaučius, negalima užmiršti jų gyvybinio apipavidalinimo, kuriame atsilies visa to meto aplinka. Neabejotinai autentišką, kad ir labai ribotą savo santūrumu aplinkybių įtaigoje, vaizdą čia gali pateikti mano straipsnis, kurį aš mėginau atspausdinti 1918 m. vasario 16 dienos proga "Lietuvos Aido" konfiskuotame Nr. 22 (70). Kaip esu minėjęs, to numerio mano buvo iš spaustuvės vos keletas korektūros egzempliorių tepaimta ir todėl dabar tai yra didžiausia bibliografinė retenybė. Straipsnio kuklume grūmiasi jautrumas su atsargumu ir rimtis su navišumu. Štai jis:

"1918 m. vasario 16 d. ...

Daug sunkių dienų pergyveno mūsų tauta. Tarp laimėjimų, piktų kovų ir skaudžių nelaimių ėjo metų metai, amžių amžiai. Užpuolė mus pagaliau šis pasaulio didysis karas, išskleidė, sutremė mus, sunaikino. Bet dvasia ir tiek metų žiauriai slopinta tautos ugnis neužgeso. Ji rusėjo mūsų tėvynės mylėtojų širdyse, nuolat plėtės, lietė nudžiūvusius ir numirkusius tautos daigus, juos uždegė ir meilės liepsna surišo su gimtine. Dar daug, berods, yra tos ugnies nepaliestų atžalų mūsų tėvynėje. Daugelis jų net, tarytum, nesijaučia savo prabočių sūnūs besą. Bet mes žinome juos mūsų gimtuosius ir tikruosius brolius esant ir netikime, kad jie nuo mūsų amžinai nusišalintų, nuo mūsų nuklystų. Mes tvirtai tikime mūsų tautos atgimimu ir tik ieškome kuo patogiausią jam sąlygų. Visas mūsų gyvenimas buvo kova dėl jų.

Tik atsiminkime spaudos draudimo galybę, atsiminkime 1905 metus ir jų Didįjį Vilniaus Seimą, atsiminkime sunkias Rusijos reakcijos grumtynes! Ir per šį karą — kiek padėta pastangų mūsų idėjoms, mūsų siekimams sustiprinti, jiems paryškinti. Sunki karo našta ir svetimų valdo-

vų letena mūsų ne tik neužgniaužė, bet priešingai: mes čia galutinai pajutome tą vergiją jau nebepakęstiną.

Iš pradžių Vilniaus inteligentų būrelis, paskiau iš visų Lietuvos kraštų sukvietas vadinamas Organizacinis Komitetas, pagaliau plati Konferencija (rugsėjo mėn. 1917 m.) tą mintį brendė. Visos Lietuvos atstovai šį kartą jau neįsivaizdavo savo ateities kitaip, kaip nepriklausomos savarankiškos valstybės pavidalu. Bet keliai dar nebuvo aiškūs, nors siekimai jau buvo tvirti. Ir tiems siekimams pasiekti buvo didžiulis ištikėjimas išrinkta Lietuvos Taryba.

Taryba, savo uždavinį sargiai dabodama, ilgai blaškėsi karo valdžios replėse. Nematydami jokios permainos, žmonės dargi nustojo tikėti kokia nors Tarybos galia. Pati Taryba rodėsi esanti pasiryžusi padaryti pirmą žingsnį, kad tik greičiau nors viena šviesesnė kibirkštėlė įkristų į tamsią tėvynės dabartį ir ateitį.

Tokiu širdies skausmu Taryba ėjo į pirmąsias derybas su Vokietijos vyriausybe gruodžio mėn. 11 d. Kai Vokietija ir Rusija viešai pripažino tautų apsisprendimo teisę. Taryba matėsi galinti iš to padaryti savo išvadą, kaip jas, būtent, buvo nurodžiusi Vilniaus konferencija. Sunkiai ir toli gražu ne reikiamai aiškiomis sąlygomis teko Tarybai tos išvados daryti. Vokietijos vyriausybė čia žiūrėjo ne tiek pripažintos laisvo apsisprendimo teisės, kiek, žinoma, ganė savo interesus. Leisdama Lietuvai pasiskelbti nepriklausoma valstybe, ji drauge reikalavo artimų ryšių su Vokietija tam tikrų konvencijų pamatais.

Lietuvos Taryba, gerai numanydama pačios Lietuvos reikalą turėti tam tikrų santykių su vakarų kaimynais, taip pat vaduodamasi konferencijos nutarimais, apskritai, principu nematė tuose ryšiuose nieko priešinga. Ji juos suprato, žinoma, tiek, kiek jie iš tikrųjų Lietuvai bus reikalingi ir galės bendrai tikti abiem pusėm. Lietuvos nepriklausomybei nepakenkdami. Be to, pačius tuos santykius

nustatyti Tarybos žvilgsniu turėjo ir galėjo tik Steigiamasis Lietuvos Seimas.

Nuo gruodžio 11 d. pradėjo mėnuo, o mūsų kraštas senoviškai arba dar sunkiau buvo karo naštos slegiamas, ir pati Taryba buvo palikta čia bejėge žiūrėtoja. Ligi jos prieidavo šimtai skundų, šimtai pagalbos šauksmų, bet ji nieko padėti negalėjo. Maža to. Vokiečių vyriausybės atstovai, saviškai aiškindami gruodžio 11 d. sutartį, davė suprasti, tarytum Lietuva jau esanti susirišusi su Vokietija tam tikromis konvencijomis ir jog iš to ji jau turinti teisės daryti praktikos išvadų. Ji dengėsi pačių lietuvių tariamuoju sutikimu! Šeiminkavimo būdas mūsų krašte ir vokiečių spauda čia papildė tuos aiškinimus.

Taryba, žinoma, į gruodžio dokumentą žiūrėjo, kaip kad ji buvo žiūrėjusi ir iš pradžių.

Būtent, jog Steigiamasis Seimas yra vienintelė įgaliota įstaiga nuolatiniamis santykiams su kaimynais nustatyti ir kad Taryba čia gali atlikti vien priruošiamąjį darbą ir tik laikinai paimti į savo rankas krašto tvarkymą ir apsaugą. Todėl po tokių "paslėptųjų aneksionistų" aiškinimų Taryba jau, suprantama, nebegalėjo to neaiškiaus dokumento dar kartą notifikuoti ir, tarytum, sąmoningai tą aneksionistišką aiškinimą priimti. Dėl tos pat priežasties nepriklausomybės skelbimas buvo keliais atvejais atidėtas ir net laikinai suskilo pati Taryba.

Tuo būdu priėjo vasario 16 d. Tai buvo diena, kurią Taryba, bendrais Lietuvos reikalais vedina, vėl suėjo į tvirtą vienybę, ir visi jos nariai vienu balsu nutarė paskelbti Lietuvos nepriklausomybę taip, kaip to krašto interesai reikalauja ir kaip tat leidžia pripažintoji laisvo tautų apsisprendimo teisė. Tai yra galutinas Lietuvos Tarybos žodis, kuris nebegali jau būti atšauktas. Mūsų istorijoje jis yra naujos galybės pradžia."

Ir iš tikrųjų, kaip išnešiotas tautos iščioje, tas šūkis ir ryžtas gimė skausmuose, kad įsiterptų gyvajame pasaulyje. Ta gyvybė dar reikalavo globos, puoselėjimo ir apsaugos nuo visų kudi-kystės ligų ir negalavimų,

bet ji jau atsirado. Neštumo periode ilgai "jos lytis" nebuvo išryškinta. Nuo "aušrininkų" ir "varpininkų" epochos ji lyg apsisprendė 1905 metų revoliucijos konvulsijoje. Liudas Gira tatau vaizdžiai apibūdino savo atsiminimuose apie Didįjį Vilniaus Seimą. Jis rašė (Lietuvos Aidas, 1918 m. Nr. 1 (49): "Seimas įtikino, kad vienintelis išėjimas yra visiems iš vieno pulti ir nukovoti caro valdžią ir varyti šalin visus rusų žandarus, pristavus, uriadninkus, raštininkus ir mokytojus, kurie, visi būdami mums visai svetimi, mūsų labo nežiūrėjo ir nežiūrės niekuomet, bet tikta stengsis mūsų vargais patys pasipelninti ir pralobti". Ir autonomija Rusijos imperijoje atrodė tada radikaliu žygiu.

Reakcija užslopino tą ilgą ligą Didžiojo karo negandų. Pirmą kartą jis atsiskleidė 1915 metų rudenį, kai vokečiai užėmė visą Lietuvą, slaptame lapelyje, apie kurį esu savo vietoje minėjęs. Tuo pačiu metu mūsų didžioji emigrantų kolonija Jungtinėse Amerikos Valstybėse savo suvažiavimuose ir pareiškimuose kėlė atskiros Lietuvos valstybės klausimą iš pradžių tik autonomijos forma Rusijos imperijoje, o vėliau, po Vilniaus Konferencijos, ir nepriklausomybės (tautininkų ir katalikų seime New Yorke 1918 m. kovo mėn.). Mūsų tremtiniai ir pabėgėliai Rusijoje savo balsą pakėlė tik po 1917 m. kovo mėn. revoliucijos, carą nuvertus. Karo pradžioje, berods, Maskvos lietuvių būrelis buvo kreipęsis į įtakingus Rusijos demokratų, kaip jie žiūri į Lietuvos klausimą. Jam buvo atsakyta, kad apie tai dar esą per anksti kalbėti ir kad Rusijai užtenka Lenkijos laisvės, kurią paselbė kunig. Nikalojus Nikolajevičius. Kas iš Rusijos beliksia, jei visos tautos pradėsiančios skirstytis! Po kovo revoliucijos taip pat tešaukta lieti kraują už Rusiją. Tautų laisvės klausimą turinti spręsti visos Rusijos Konstituanta ir t.t., ir t.t. Kitaip sakant, rusų masės valia turinti būti privaloma užgrobtiems kraštams. Net patys kairieji socialistai, kurie paskelbė, kad "naujoji Rusija" nebūsitanti "tautų kalėjimas", čia pat įspėjo, kad neleistina esą, idant "tautinės saujelės išnešiotų ir išgrobstyty Rusijos laisvę" ("darbininkų ir kareivių Tarybos žinios" Nr. 70). Bet Lietuvių Seimas Petrograde (1917 m. gegužės 27 d.) jau aiškiai pasisakė už Lietuvos nepriklausomybę, kad ir suskil-

damas dėl kairiųjų srovių nenoro skaldyti tą Rusijos laisvę.

Pan-rusiškoji dvasia nepaliovė veikusi ir po 1917 m. spalio-lapkričio perversmo, kuomet naujoji Sovietų valdžia, ieškodama masių ir demoralizuotos kariuomenės palankumo, paskelbė separatinę taiką (gruodžio mėn.) ir pradėjo ginklų paliaubų (1917. XII. 2) ir taikos derybas (1917. XII. 22) su vidurinės Europos valstybėmis. Netesėdama toliau kariauti dėl bendros krašto suirutės ir vidaus kovų, naujoji valdžia, norėdama atsigauti prieš nugalėtojus, kurie buvo užėmę Rusijos teritorijas, iškėlė obalsį "be aneksijų ir kontribucijų", sugretintą su laisvojo tautų apsisprendimo teisės principu. Bet patį jo taikinimą iš pradžių numatė tik vokiečių ir austrų-vengrų kariuomenei pasitraukus iš užimtųjų kraštų. Vokiečiai su savo sąjungininkais tokios sąlygos negalėjo priimti, kol dar nebuvo bendrosios taikos perspektyvų (į rusų kreipimąsi daryti bendrą taiką per 10 dienų nė viena Santarvės-Ententės valstybė atsakymo nedavė). Suomijoje ir Ukrainoje, kurių seimai paskelbė nepriklausomybę, raudonoji rusų gvardija ryžosi ten saviškai šeiminkauti internacionalinio socializmo priedanga. Tik gen. Haftmannui padaužius kardu į derybų stalą Lietuvos Brastoje ir vokiečių kariuomenei žygiuojant giliau į Pabaltijį ir Rusiją, Tarybų valdžia priėmė 48-ųjų valandų ultimatumą (1918. II. 24) ir pasirašė be naujų ginčų Vokietijos ir Austrijos-Vengrijos sąlygas (III. 3), t. y. kapituliavo, atsižadėdama nuo teritorijų ir vakarus nuo tam tikros linijos. Tuo būdu mes atsipalaidavome po 120 metų nuo Rusijos ir atsidūrėme Vokietijos apimtoje pusėje. Nuo vilko ant meškos...

Tačiau tas posūkis sutvirtino mūsų nepriklausomybės idėjos įkūnijimą. Į tokią pat pakopą pakilo Latvijos ir Estijos valstybės kūrybos. Skiriamoji linija ėjo nuo Dauguvos per Lietuvos rytus; kaip ir Lenkija, mes negavome dalyvauti toje delimitacijoje — ją sprendė karo jėgos.

Ta skiriamoji karo politikos linija nesivadovavo etnografiniais duomenimis, kurie mūsų buvo išgliaudyti ir buvo paskelbti mano paruoštuose leidiniuose vokiečių kalba (K. Werbelis "Russisch-Litauen", Stuttgart, 1916) ir lietuvių kalba (P. Klimas "Lietuva, jos gyventojai ir sienos", Vilnius 1917).

■ Laiškai Dirvai

GEČYS NEJTİKINO

Ilgame laiške, paskelbtame š. m. vasario 5 d. Dirvoje, A. Gečys atsako į mano ir V. Meškausko iškeltas mintis dėl maldos už Lenkiją ir įtikinėja, kad geri katalikai turi melstis ir už savo priešus. Ar lenkai nekatalikai, jei tik mums, lietuviams, reikia melstis už juos, o lenkams valia išguiti lietuvius iš Seinų Katedros? Istorija parodė, kiek lenkai pridarė žalos lietuviams. Kryžiuočiai žemaičius krikštijo kardų ir ugnimi, o lenkai, per Jogailą, klasta ir gudrumu. Net mokslininkai jau buvo numatę lietuviams prūsų likimą. Dvarininkai ir dvasininkai sulenkėjo ir atitrūko nuo lietuviško kamieno. Tik stebuklas išgelbėjo lietuvių tautą nuo visiško išnykimo.

A. Gečys išskaičiuoja lenkų kilmės amerikiečius, kurie vienokių ar kitokių būdu prisidėjo prie lietuviams rūpimų klausimų platesnio išgarsinimo ar mums aktualaus klausimo palankesnio sprendimo. Gyvenime atsiranda žmonių, norinčių ne tiek kitiems padėti, kiek save daugiau išpopuliarinti ir didesnę įtaką įgyti. Tad ir tokių žmonių talką reikia priimti kritiškai.

Hanrahano paminėtas atvejis yra charakteringas Amerikos vedamai liberalų politikai, Amerikos vadinama "news media" yra galingesnė už prezidentą ir kongresą. Ką nori išstumti (švelniai sakant) iš politinio gyvenimo, tai jų puolimų neatlaiko niekas, net ir Amerikos prezidentas. Geras pavyzdys yra prezidento Nixono atvejis. Liberalai politikai, pasitalkinę žinių perdavimo agentūras, Ameriką nuginklavo, išmetė maldą iš mokyklų, įteisino abortus, susilpnino policiją bei teismus ir privedė kraštą prie ekonominės ir teisinės suirutės. Bet Amerika bando kovoti. Tai parodė ir paskutiniai rinkimai, atidavę valdžios vairą prezidentui, pasisakiusiam už stiprią Ameriką, sveiką ekonomiką ir tvarką krašte.

Šiandieną amerikietis jaunuolis yra vergas įvairių narkotikų ir nejaucia pareigos nors mažą duoklę atiduoti savo krašto gerovei. Krašte siaučia vandalizmas ir ramiems gyventojams jau yra pavojinga pasirodyti miesto gatvėse. Geras pavyzdys, praėjusių metų gale, juodo amerikiečio užpultas ir nužudytas lietuvis Marquette Parko širdyje. Apie tai "news media" nė žodžiu neužsiminė, bet kai policija suima už padarytą nusikaltimą juoduką, tada visomis "Jerikono triūbomis" triūbija apie policijos brutalumą, o dėl užpultųjų,

jei jis buvo baltas, nė ne cypeli. (Štai prie ko privedė liberalų skelbiamos "laisvės" ir populiarinamos žmogaus teisės). Dešiniųjų diktatūrų kraštų vyriausybės yra visokiais būdais spaudžiamos ir niekinamos, o komunistinių kraštų pavergti žmonės, vaizduojami laimingais rojus gyventojais.

Niekur nerašiau ir nepiršau senojo testamento "akis už akį" doktrinos ir nesijaučiu esąs šovinizistas. Jei gu sielojimasis lietuvių ir Lietuvos reikalais, jau yra šovinizmas, tai aš toks esu, bet ne didesnis už lenką popiežių Joną Paulių II. (Pasiskaitytini popiežiaus pareiškimai, priėmus lenkų darbininkų delegaciją. Arba, prisimintini popiežiaus vizitas Chicagoje, kada lenkams skyrė kelias valandas ir laikė lenkiškai mišias, o pravažiudamas lietuviškąjį Marquette Parką, net sekunde nesustojo).

Iš kitos pusės, džiaugiuosi, kad nesu liberalas ir savo menkas jėgas atiduodu lietuvių išlaikymui, o ne amerikietiškam liberalizmui, privedusiam stipriausią ir turtingiausią šalį prie bedugnės krašto. A. Gečio bandoma man prisegti "šovinisto" etiketę niekam žalos nepadarė, bet jo skelbiamas liberalizmas gali būti labai žalingas mažai lietuvių tautai.

A. Gečio aiškinimai manęs neįtikino, kad jau lietuvių turi klaupis ir melstis už istorinį ir visų laikų priešą — lenkus.

P. S. Būtų gerai, kad Vilniaus Krašto lietuvių sąjungos valdyba viešai paskelbtų savo nusistatymą šiuo klausimu.

A. Juodvalkis
Chicago, Ill.

PRIEŠ VEJUS GAL IR NEPAPOSIME

"Dėmesio į jaunimą" P. Žičkaus straipsnyje Dirvoje sausio 29 d. nuplėšia vėlėną nuo svarbios temos mūsų lietuvių ateities Amerikoje, kur ašimi stovi "Senųjų kartoje istorija, kurią labai gerai žino ir jaunimas, yra visiems atsibodusi. "Nusibodimą pabrėžia vieno "grass roots" jaunuolio laiškas Lietuvių Dienų redakcijai Kalifornijoje, kuriame Al Samolis iš Danville, Colo. pareiškė: "Enclosed is my check for one more year's subscription, possibly, the last, unless Lietuvių Dienos shows a little more life. As it is now, it is a publication for old people about old people, too old to do anything about the future of the new generation. Let's seek out younger Lithuanians, active in sports, politics, the mili-

tary and industry from all over the world. Let's make the younger generation feel proud of being Lithuanian. Please don't print pictures of old people sitting in old church halls, listening to another old person talking about experiences in Lithuania way back when."

Samolio "let's seek out younger Lithuanians" dalge kotui atitinka Žičkaus "ieškokime ir kvieskime jaunimą — leiskite jam vadovauti." Be abejo, čia tuoj kils kurią kalbą tinkamiausia vartoti: anglų ar lietuvių. Dirvos įkūrėjas, K. S. Karpis jau 1930 metais suprato reikalą jaunimą traukti, įvesdamas anglų kalbą skyrių, kurio archyviniai komplektai rodo daug žurnalistinių laimėjimų. Pasekė Tysliava Vienybėje, leisdamas Vitaliui Bukšnaičiui laisvai reikštis, o pats leisdamas anglų ir lietuvių kalbą žurnalą Lietuva. Po Samolio laiško Lietuvių Dienos praplėtė savo anglų kalbą skyrių. Tokį skyrių įsivedė ir Sandara. Bendruomenė buvo įkūrusi tam tikrą mėnesinuką Bridges, kur pirmasis bendradarbių būrys ieškojo pasižymėjusio jaunimo, bet buvo gyvenimo reikalų privertus pasykytėti net laisvalaikio ar "hobby" valandų. Buvo paskirti nauji, kurie pradėjo Žičkaus "senųjų kartoje istoriją". Žlugo ir jie ir pats leidinys.

Faktas, kad baigiama išparduoti penktoji anglų kalba laida veikalo Lithuania 700 Years mums ką nors sako, jei mokėtumėm įskaityti.

Vyt. Širvydas
Hudson, N. H.

ATVIRAS LAIŠKAS VLIKO PIRMININKUI

VLIKO seime, kuris įvyko 1980 metų gruodžio 12-13 dienomis Toronte, VLIKO pirmininkas dr. Kazys Bobelis savo pranešime pareiškė:

"LB atsisakymą dalyvauti veiksmų konferencijoje New Yorke 1980 m. dėl pasirošimo Madrido konferencijai. Pagaliau kaip PLB ir JAV LB galėjo dalyvauti Lietuvos laisvinimo konferencijoje, kuomet jų vadovų pono Kamanto ir Gečo dukterys tuo laiku buvo komunistinio okupanto vašinamos mūsų pavergtoje tėvynėje, švesdamos kartu su okupantu 40 metų Lietuvos pavergimo šventę."

Dr. Bobeli, Jūsų faktai yra visapusiškai klaidingi. Veiksmų konferencija New Yorke vyko 1980 m. birželio 23 d. Tuo metu tikrai nebuvau mūsų pavergtoje šalyje ir nešvenčiau 40 metų okupacijos sukakties. Lietuvoje lankiausi kovo pabaigoje ir balandžio pradžioje. Vienintelė šventė kurią tuo metu privačiai su giminėmis švenčiau buvo

Kristaus prisikėlimo šventė Velykos.

Į Vilnių nuvažiauvau traukiniu iš Vakarų Vokietijos, kur tuo metu lankiau Vasario 16-sios gimnaziją. Gimnazija su kelione nieko bendro neturėjo. Kelionę apsimokėjau iš savų sutaupų. Vykau pamatyti ir susipažinti su nematyta tėvų šalimi ir giminėmis. Po kelionės Lietuva man jau nebebuvo pasakų šalis, o dalis mano kasdieninių jausmų, tautiškumo ir laisvės ilgesio. Grįžau tautiškai sustiprėjęs. Pasiryzus dirbti Lietuvos gerovei, skleisti tiesą apie mūsų pavergtąją šalį. Lietuvoje gėdos tėvams nei lietuviams Amerikoje nepadariau.

Be to, noriu Jus painformuoti, kad Vasario 16-tos gimnazijoje mokslo metai baigėsi birželio 31 d. Kada liepos pradžioje sovietai pavergtoje Lietuvoje šventė 40 metų okupacijos sukaktį, aš buvau Italijoje. Ten buvau apsistojęs Lietuvių kolegijoje. Iš ten nuvažiauvau į Šveicariją, kur susitikau su prof. Juozu Ehretu ir aplankiau dr. Albertą Gerutį ir jo žmoną. Amerikon sugrįžau liepos mėnesio gale.

Labai apgailestauju, kad Jūs, dr. Bobeli, kariaudamas su Lietuvių Bendruo-

mene puolate ne tik Bendruomenės veikėjus, bet ir jų šeimas. Ką Jūs atsiekiate mane ir Dainą Kamantaitę taip apšmeiždamas? Kodėl Jūs nepastebite pozityvios jaunimo veiklos. Pavyzdžiui, Daina Kamantaitė ir aš, dalyvaudamos 1979 m. moksleivių ateitininkų vasaros stovykloje Vermonte, p. Krokytei-Stirbienei vadovaujant, buvome pagrindinės organizatorės žmogaus teisių demonstracijos Brattleboro miestelyje. Tą demonstraciją pastebėjo amerikiečių ir lietuvių spauda, radijas ir televizija. Komunistams palankios tokių demonstracijų tikrai neruošia.

Prieš baigiant noriu pareikšti, kad aš būčiau buvusi pereitos vasaros Washingtono demonstracijos dalyvių tarpe, jei tuo metu būčiau iš Europos grįžusi. Gailiuosi, kad toji demonstracijoje nedalyvavau, tačiau ateityje bus progų pareikšti savo darbus. Prašau Jus parodyti daugiau pasitikėjimo lietuvišku jaunimu ir jo meile Lietuvai.

Su pagarba,

Aušra Gečytė
Philadelphia, Pa.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

"Amber Holidays"

1981 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

IS BOSTONO/CHICAGOS:

*balandžio 15 — \$ 977.00	*liepos 20 — \$1112.00
gegužės 7 — \$1019.00	*rugpiūčio 3 — \$1112.00
birželio 4 — \$1148.00	rugsėjo 17 — \$1059.00
birželio 18 — \$1148.00	spalio 8 — \$1019.00

*Tiesioginis skridimas iš Chicagos — \$114.00 daugiau.

IS NEW YORKO:

kovo 25 — \$ 977.00	rugpiūčio 3 — \$1068.00
gegužės 2 — \$1019.00	(su Varšuva)
gegužės 13 — \$1136.00	rugpiūčio 19 — \$1382.00
(su Ryga)	(su Ryga)
gegužės 21 — \$1108.00	rugsėjo 3 — \$1148.00
liepos 6 — \$1068.00	rugsėjo 24 — \$1059.00
(su Varšuva)	gruodžio 26 — \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

PRAŠOME REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU —

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, Inc., vidaus ir užsienio agentūra, turinti daugiausia patyrimo kelionių organizavime, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI ir RUPESTINGAI išsiunčia visa eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIENĖ ir ALBINA RUDZIŪNIENĖ.

Norintiems atsikviesti giminės iš Lietuvos atostogoms, tvarkome dokumentus asmeniškai ir paštu — paruošimas yra tik \$40.00.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

DR. DOVAS ZAUNIUS (49)

Dr. Albertas Gerutis

Santykiai su Vokietija

Nėra abejojimo, kad tokios pastangos, jeigu jos pasirodytų, būtų priešingos Klaipėdos statutu, bet taip pat negali būti abejojimo, kad esama pastangų nepildyti Klaipėdos statuto uždėdamų vietiniams organams prievolių, ir net tokių pastangų — savintis neautonominiams organams priklausomas teises. Tarkime, jeigu 29 statuto straipsnis autonominiams organams uždėda prievolę autonominių įstaigų valdininkais, kiek tai galima, skirti to krašto gyventojus ir jeigu šie organai ligi šiol tos prievolės nėra išpildę, tai nėra abejojimo, kad tuo yra laužomas Klaipėdos statutas. Taip pat yra statuto laužymas, jeigu krašto autonominiai organai septynerių metų bėgy, nežiūrint įvairių priminimų, nepasirūpino išpildyti jiems statuto 22 straipsniu uždėtą prievolę ir išleisti įstatymą Krašto teismų organizacijai ir kompetencijai nustatyti, atsižvelgiant į to paties statuto 24 str. dispozicijas. Pagaliau, pastarųjų laikų liūdni įvykiai įspėjo mus ir dėl trečios Klaipėdos statuto nuostatų laužymo rūšies, stengimosi savintis neautonominiams organams priklausančias teises.

Į šituos statuto laužymus, kurių galima priskaityti dar aibes, Lietuvos Vyriausybė reaguodavo tėvišku būdu, kreipdama vietos organų dėmesį. Paskutinis gi įvykis privertė Lietuvos Vyriausybę imtis griežtų žygių, kad krašto statutu vietos organams uždėtos prievolės nepasiliktų tuščia raidė ir kad jos būtų vykdomos, kad taip pat centro vyriausybės rezervuotos teisės pilnai būtų gerbiamos.

Mūsų visuomenė žino tam tikrų, iš šalies pakurstomų, Klaipėdos krašto sluoksnių tendenciją iš autonomijos siekti suverenumo. Ne be tikslo šie sluoksniai įvairiuose memorandumuose ir raštuose žodį "autonomija" stengiasi pakeisti žodžiu "suverenumas". Ne be tikslo tie patys sluoksniai skelbia teoriją, kad, girdi, autonomija nepakenčia jokios priežiūros. Be abejo, netenka čia pabrėžti, kad autonomija, kaip tai rodo ir anksčiau mano minėti įvykiai, be priežiūros negali pasilikti ir kad jei ne kas kita, tai jau atsakomybė už statuto vykdymą suteikia jai ne tik teisę, bet ir uždėda jai prievolę prižiūrėti autonomijos vykdymą.

Šita autonomijos priežiūra ir yra tas klausimas, apie kurį sukasi visi ginčai, kurie jau yra iškilę ir kurių dar reikia laukti ateity.

Apie teoretinį autonomijos priežiūros pamatą čia plačiau aiškinti nėra ko, tuo klausimu yra varomas rimtas darbas, kuris savo laiku bus panaudotas tinkamoj vietoj. Tipingas sunkumas, su kuriuo mes susiduriame, pildydami Klaipėdos autonomijos priežiūros pareigas, yra tas, kad vietos autonominių organų atstovai tariasi galį tarti paskutinį žodį dėl autonomijos turinio ir prasmės. Reikalaudama prisilaikyti prie statuto nustatomos autonomijos ribų, Lietuvos Vyriausybė susilaukdavo tų elementų atsakymo, kad, girdi, Klaipėdos autonominiai organai "šitame punkte" statutą supranta kaip tik priešingai, kad jie Lietuvos Vyriausybės reikalavimo nepildys ir laikysis priešingo nusistatymo tol, kol šitas "ginčas" nebus išspręstas ar Tautų Sąjungos, ar kitos tarptautinės institucijos. Kas šitaip stato klausimą, reikalauja sau absurdiško daikto, būtent to, kad santykiuose tarp visos valstybės ir tos valstybės dalies ne visa valstybė, o toji dalis turėtų teisės nuspręsti, kas yra jos kompetencijoj.

Jau seniau, kalbėdamas apie procedūrą, nurodžiau tam tikras pastangas plėsti autonomiją anapus statuto ribų; čia mes vietoje susiduriame su tomis pačiomis pastangomis, jeigu vokiškosios Klaipėdos Krašto seimelio partijos, gubernatoriaus pakviestos siūlyti kandidatus į direktorijos pirmininkus, atsako negalėsiančios siūlyti jam kandidatų tol, kol klausimas nebus išspręstas Tautų Sąjungos Taryboj, jeigu tos pat partijos seimelio posėdy praveda rezoliuciją su ta pačia mintimi, jeigu galų gale Boettcheris, jau atstatytas, įteikia Lietuvos Vyriausybei savo atsistatydinimą, daro aliuzijų

į "tarptautinę padėtį", jeigu bendrai daroma visos galimos pastangos santykius tarp Centro Vyriausybės ir autonominių organų daryti priklausomus nuo tam tikrų tarptautinės politikos įvykių ir šių santykių arbitru padaryti kurią nors tarptautinę instituciją, tai čia yra ne kas kita, kaip tik toji pati mintis, siekiant išeiti iš Klaipėdos statuto nustatytos autonomijos ribų ir tapti "suverenais". (Tiesa, ne visuomet ta mintis logiškai išlaikoma, kai iš Centro Vyriausybės reikia gauti pinigų...).

Tokių faktų akivaizdžiai Lietuvos Vyriausybė, be abejo, stropiai žiūri, kad autonomijos ribos būtų pilnai išlaikomos, nes ji yra atsaikinga už bet kurį nukrypimą nuo šios autonomijos dėsnių. Šios priežiūros sutvarkymo jau seniai pradėtas darbas šiuo metu eina jau prie pabaigos ir aš manau, kad dar šiemetams nepsibaigus susilaiksime patenkinamo šio reikalo sutvarkymo. Aš šia proga dar kartą pabrėžiu, kad niekas iš mūsų nesiekia Klaipėdos krašto autonomijos siaurinimo, tačiau kiekvienam aišku, kad tokia padėtis, kokią tame krašte nori įgyvendinti tam tikras elementas, nėra suderinama su valstybės suverenumu. Reikia praveisti, kad visuose autonomiją liečiančiuose klausimuose krašto viduje turėtų neginčijamos teisės tarti autoritetinę žodį aukščiausia teisminė Lietuvos Respublikos įstaiga ir kad, tą žodį ištarus, niekas Lietuvos Respublikos ribose negalėtų drįsti to žodžio nepildyti. Be abejo, Klaipėdos konvencijos 17 straipsniu kitoms valstybėms suteiktos teisės ir Haagos Tribunolo kompetencija tokiu sutvarkymu ne kiek nebūsi paliesta.

Po šitų daugiau gal juridinio pobūdžio pastabų tenka pereiti prie politinės klausimo pusės. Visi mes pastebėjome, kad Lietuvai padarius žygių, kuriuos ji laikė būtinus savo teisėms apginti, iš Vokietijos pusės buvo reaguota neįmanomu įkarščiu. Jeigu čia kalbama apie vokiečių spaudos balsus, tai neperdėsiu, pavadindamas juos isteriškais. Nesuklysiu pasakęs, kad taip atkakliai Lietuva puolama šioj byloj ne vien dėl to, kad Vokietija šiame klausime laikytų Lietuvą juridškai netvargoj, o daugiau dėl to, kad Vokietijai šis Lietuvos Vyriausybės žygis politiškai labai nepatinka. Gal šitam Vokietijos vyriausybės laikymuisi turi įtakos ir įtempta Vokietijos vidaus politikos padėtis, kada partijos viena su kita varžosi dėl egzaltuoto patriotizmo laurų.

Nemažai reikšmės visame šitame konflikte, žiūrint į jį politiškai, turi ir ta aplinkybė, kad Klaipėdos krašto vokietininkai bijo persilaužymo lietuviškiausio Klaipėdos krašto sluoksnio — laukininkų, kuriuos jie ligi šiol šiaip taip dar laikė ant savo pavadžio. Šiuo metu ekonominei padėčiai visame pasauly pablogėjus ir Lietuvos Vyriausybei sėkmingai remiant žemės ūkio reikalus, šio sluoksnio paklusnumas ir prisirišimas, kaip matome iš charakteringų Klaipėdos krašto įvykių, prie vokietininkų vadų mažėja. Turėdami šitą aplinkybę galvoje, suprasime, dėl ko tie "vadai" stengiasi neteisėtus ir nelojalius Lietuvai savo žygius aiškinti Klaipėdos žemės ūkio reikalų susisielojimu ir tuo būdu tapti lyg ir kankiniais už laukininkų gerovę... Žinoma, tai tik paskutinės pastangos žūt būt išlaikyti Klaipėdos krašto laukininkus ant savo pavadžio.

Santykiai su Vokietija

Peržvelgę charakteringais bruožais Klaipėdos krašto padėtį, manau, gausime kiek apčiuopiamesnį vaizdą su Vokietija apibūdinti.

Šiaip ar taip, kiek mums nemalonius būtų šis neišvengiamas konfliktas su mūsų kaimynu, reikia pripažinti, kad jo eiga mums parodė vieną gal mums ir naudingą dalyką, būtent, šio konflikto eiga leido mums pamatyti bent vokiečių spaudos ir žymios visuomenės dalies tikrąjį veidą. Tiesa, žmonių veidas mainosi įvairiose gyvenimo apylostyse ir turime pasakyti, kad šitokio veido Lietuva jau nuo 1919 m. nėra

mačiusi... Juk vokiečių spauda aiškiai ir nelspiamai šiame mūsų konflikte savo obalsiu statė ne teisės, bet jėgos principą. Visur mums teko iš vokiečių girdėti, kaip gali dviejų milijonų tauta daryti žygių, kurie nepatinka šešių dešimčių milijonų tautai? Buvo daug kalbėta ir prirašyta apie tai, kad reikia siųsti į Klaipėdą vokiečių kreiserį. Pagaliau vokiečių visuomenė šaukėsi net ginklų Vokietijai nepaklusniai Lietuvai nubausti. Ir prie viso, kaip tai nebūtų keista, beveik nė vienas vokiečių laikraštis nerado reikalo pasistatyti klausimo, o kokie gi yra Lietuvos argumentai. Nė vienam jų neatėjo į galvą pasiinteresuoti tikra juridine klausimo padėtimi. Visi jie tik stengėsi šaukti apie barbarus lietuvius, smaigiančius nelaimingą vokiečių padermę Klaipėdos krašte. O tuo tarpu ką gi daro toji "nebarbariška" vokiečių visuomenė? Vokiečių studentai daro demonstracijas prieš Vokietijoj besimokančius Lietuvos studentus, apstumdo juos Berlyne, išvaro iš auditorijų. Memellandbundo organizacijai net pačios vokiečių vyriausybės buvo leista valdiškame bute laikyti didelius mitingus, kuriuos buvo kurstoma prieš Lietuvą ir sėjama neapykantos sėkla. Ta pati "nebarbariškoji" Vokietijos visuomenė daro demonstracijas prieš Lietuvos konsulatus ir, vokiečių policijai pasyviai laikantis, šaukia: "Pakarkite lietuviškus šunis". Vokiečių demonstrantai apstumdo garbingus Prūsų Lietuvos veikėjus ir dar daug kitų "nebarbariškų" žygių daro. Šia proga su dideliu malonumu noriu konstatuoti, kad būdamas Ženevoj aš galėjau didžiuliu rimtu Lietuvos visuomenės elgesiu šioj byloj. Lai nemano niekas, kad tai buvo Lietuvos visuomenės pasyvumo požymis. Tai būtų didžiausia klaida, ką parodo tas godus žinių apie bylos eigą sekimas ir šimtai bei tūkstančiai rezoliucijų, skatinančių drąsiai ir tvirtai ginti Lietuvos teises. Jeigu pas mus nebuvo nė vieno incidento, panašaus į tuos, kurie įvyko Vokietijoj, tai tik dėl mūsų visuomenės rimtumo ir gilaus įsitikinimo, kad mes tik šventas savo teises giname. Čia dar kartą pasitvirtino teisingas posakis: Jupiteri, tu pyksti, reiškia tu neteisus.

Ne pro šalį bus čia pasakyti, kad mūsų visuomenės ramus ir tvirtas laikymasis šioj byloj pasauly padarė kuo geriausio įspūdžio. Ir man iš svetimų valstybių atstovų teko girdėti nemaža pasigėrėjimo šiuo reikalu.

Taigi šitas konfliktas buvo mums rimta pamoka savo kaimynui pažinti. Jis pamokė mus, kad Vokietija, kuri kalbėdama su didelėmis ir už save galingesnėmis valstybėmis, stengiasi visur ir visuomet remtis tik teise galingesnėmis valstybėmis, stengiasi visur ir visuomet remtis tik teise ir teisėtumu, kuri pati pasisakė už tai, kad taikai pasauly įgyvendinti yra reikalingas moralinis nusiginklavimas, tariant, yra reikalinga, kad neteisybės priemonėmis savajai visuomenei nebūtų skiepijama neapykantos dvasia, — kad toji pati Vokietija santykiuose su mažomis valstybėmis apeliuoja kaip tik į jėgos principą.

Nežiūrint viso to, aš vis dėlto tikiuosi, kad, susijaudinimo viesului praėjus ir Vokietijos vidaus politikos situacijai pasikeitus, ir vėl šiam mūsų kaimynui atsivers ausys teisės ir teisėtumo balsui, kad ir vėl bus galima tęsti tautų susitarimo darbas.

Tolesnė reikalų eiga Klaipėdoj

Nebūtų mano pranešimas pilnas, jei nepaminėčiau, kokia gi tolesnė Klaipėdos reikalų eiga?

Ponas Vokietijos Reicho kancleris, kalbėdamas mano įžangoj minėtame Reichstago posėdy, oficialinės vokiškos Wolffo agentūros telegramos žodžiais, pasakė, kad jis nepaabejojęs griebtis prieš Lietuvą represijų, jeigu aplinkybės to reikalaus. Norėčiau čia pažymėti, kad represijomis tarptautinė teisė vadina priemones, taikomas valstybei, nepildančiai savo tarptautinių pasižadėjimų. Aš galiu patikrinti poną Reicho kanclerį, kad Lietuva ligi šiol, kaip ir ateity, laikysis ir pildys savo tarptautinius pasižadėjimus. Tačiau visai kitaip klausimas atrodė, kada Vokietijos Vyriausybės galva grasina Lietuvai represijomis už tai, kad Lietuva daro teisėtus, bet Vokietijai politiškai nepatinkančius žygius, tai yra grasina tarptautinės teisės sulaužymu. (Bus daugiau)

MINTYS VASARIO ŠEŠIOLIKTAJAI ARTĖJANT

1918 metais vasario 16 d. garbingų lietuvių tautos vėteranų pasirašytu aktu buvo atstatyta Lietuvos Nepriklausomybė. Tada atėjo laikas mūsų tautai parodyti savo jėgą, susipratimą ir subrendimą.

Nepriklausomybės paskelbimas buvo didžiausias laisvės idėjos vainikas. Bet kaip už kiekvieną idėją, taip ir už ją reikėjo ginklu apsiginti.

Vasario 16-ji liudija Lietuvos valstybės prisikėlimą, tautos laisvės gilų troškimą ir tautinės vienybės simbolį. Ji mūsų tautai, tarytum, anų laikų šviesioji žvaigždė parodžiusi kelią į naują žmonijos erą. Kaip krikščioniškas pasaulis kiekvienais metais mini Kristaus atėjimą, o tuo pačiu ir naują žmonijos dvasinį laikotarpį, taip ir mes minim ir švenčiame Vasario šešioliktąją. Ją švęsdami prisimenam ne vien tik dėtą pastangas laisvei laimėti, bet ir gyvendami laisvame pasauly visada keliam Lietuvos išlaisvinimo klausimą.

Kovoje dėl laisvės ir nepriklausomybės lietuvių tauta išlaikė egzaminus, nes jai, kaip susipratusiai tautai priderėjo, parodė didelę dvasios vienybę ir ją parėmė ne tik žodžiais, bet ryžtingais darbais ir pasiaukojimais.

Taigi gražiausias atbudusios tautos laikotarpis buvo baigtas laimėjimu. Nepriklausomybė apginta, laisvė tapo tikrove. Lietuvos neslėgė svetimas jungas.

Ginkluotoji jėga pasibailgė. Mūsų tauta stiprėjo kultūriškai ir ekonomiškai. Lietuvos kraštas pakeitė išorinį veidą, o sykiu visuomeniškos kultūros centro svoris perėjo į platesnius gyventojų sluoksnius. Vis labiau tobulėjo susisieki-mas, plito švietimas ir medžiaginė krašto gerovė. Augo ir brendo naujos kartos, naujieji žmonės, naujoji nepriklausomos Lietuvos visuomenė.

Daug vargo pakelta, daug kančių iškentėta, daug aukų ant tėvynės aukuro padėta... Bet visas tas vargas, visos tos kančios, Lietuvos laukuose pralietas kraujas, o kalneliuose pri-glaustos didvyrių aukos, įžiebė laisvės žiburį, išjudino laisvės varpą, kuris skambėjo Lietuvoje 22 metus.

Antrojo pasaulinio karo politiniai sukuriai vėl atnešė lietuvių tautai sunkias ir skaudžias gyvenimo vailandas. 1940 metais Lietuvą pavergė Rusijos bolševikai, tautos laisvę purve ir kraujuje sutrypė. Mūsų tautai dabar tenka eiti dar sunkesnius kryžiaus kelius, negu carų priespaudos lai-

kais. Tačiau mylinčio gimtąjį kraštą lietuvių širdyje visada rūseno dainiaus Mai-ronio žodžiai:

O tačiau Lietuva tik atbus
gi kada:
Ne veltui ji tiek iškentėjo,
Kanklių balsą išgirs,
Miegas kraujas užvirs,
Nes kryžius gyvybę žadėjo...

Gilusi tikėjimas savo tautos ateitimi yra vienas iš pavyzdgingiausių savos tautos išlikimo ramsčių. Kas praranda tikėjimą dėl savo tautos ateities, tas jau save nuo jos apriboja. Kad svetimoj padangėj neuždūstum, kiekviename lietuvi turi rūsentis viltis, tėvynės meilė ir tikėjimas Lietuvos prisikėlimu. Visa tai yra mūsų pačių rankose. Lietuviškos sielos išsaugojimas svetimuose kraštuose yra išlikimo klausimas.

Vasario 16-ji skatina dar labiau stiprinti glaudžius lietuvių išlikimo saitus, vienas kitą gerbti, pasitikėti. Stiprinant tautinę savigarbą, gimtąją tėvų kalbą, papročius, lietuviškas dainas, ryžta, dvasinį aktyvumą, kurie padės nugalėti kliūtis siekiant Lietuvai laisvės.

O mūsų gimtoji kalba — lietuvių tautos vaikų geroji motina, auklėtoja. Kad ir tūkstančius metų išgyveno ji nepaseno, ji visada jauna ilgame žmonijos gyvenime. Kas jaučia grožį ir tiesą, kas jaučia meilę tas gerbia jos amžių ir jos senų senovės giminystę. Taip sako mūsų proseneliai. Taigi, jos vaikams, dar daugiau dera apsiausti ją meile ir garbe. Kaip gimtoji tėvų kalba yra pergyvenus mūsų protėvių, taip ji pergyvena mus ir mūsų vaikus.

Praeis šimtai metų, pakeis vienos mūsų kartos kitas, o ji, amžinai jauna būdama, gyvens, kol gyva bus mūsų tauta.

Tad reikia minti taką ateitin savo motinai kalbai,

kad mūsų tauta turėtų dvasinio maisto. Juk per gimtąją kalbą reiškiasi tautos sąmonė, ji kuria savo mokslą ir meną. Nors kai kas sako, kad kalba esą tik priemonė susikalbėti. Girdi, kad ir gimtosios kalbos nemokant, vis vien galima būti geru lietuviu.

Jaunimas gyvendamas svetur ir gerai nemokėdamas lietuvių kalbos, negalės tinkamai įsijungti į savo tautos sukurtus dvasinius lobius, o tuo pačiu nesutaps ir nesuaugęs su savo tauta. Taigi priaugančiai kartai tėvų gimtosios kalbos mokėjimas yra būtinas. Lietuviybė tiek bus stipri, kiek stiprus bus lietuvių kalbos mokėjimas. Savo kalba nekalbą lietuvis, jau nebe pilnutis lietuvis. Žinoma, jis gali vadintis lietuviu, bet be savo gimtosios kalbos lietuviybės jausmas pamažu blėstų, kaip medžio džius-tanti šaka. Be to, nemokėdamas lietuviškai, suaugęs nebegalės lietuviybės jausmo perduoti savo vaikams.

Tiesa, kad už Lietuvos ribų gyvenant, lietuviybės veikla yra sunki, bet įmanoma. Jei nuo lietuviškų vaikų darželių, per lituanistines mokyklas, per visas jaunimo ir senimo organizacijas, būtų visur skiepijama mintis, kad be Lietuvos nenurimsime, tai būtų labai daug padaryta.

Jaunimas, kad ir nematęs Lietuvos turi būti gerai išsąmoninęs apie Lietuvos pavergimą, komunistų žalin-gumą, turėtų įtikinančius ir tikslus argumentus bei faktus, kurie tikėtų diskusijoms su radikalais kitataučiais. Žodžiu, jie turėtų gerai žinoti, kas lietuvių tautai kenksminga ir kas naudinga.

Jei jaunimas bus valingas, dvasiškai stiprus, patriotiškai išsąmoninęs, tai tikrai jis neapvils lietuvių senosios kartos.

ŠVIETIMO GAIRIŲ NAUJAS NUMERIS

"Švietimo Gairės", 1980 m. gruodžio mėn. 24 nr., lietuviškojo ugdymo žurnalas, išėjęs du kartus metuose, skirtas mokyklai ir šeimai, jau išėjo iš spaudos. Žurnalą redaguoja mokytoja Stefani-ja Stasienė, Cleveland, Ohio 18112 Windward Rd., administruoja mokytoja J. Plačas, Chicago, 3206 W. 65 Pl. Pre-numeratos kaina metams 4 dol. Atskiras numeris 2 dol.

Žurnalas įdomus ir aktualus pedagoginiams bei lietuvių kalbos ugdymo straipsniais. Autoriai jame svarsto aktualias lituanistinės mokyklos problemas; lietuvių kalbos, religijos mokymą bei visuomeniškojo ugdymą. Daug medžiagos skirta pedagoginėm ir psichologinėm svarstybom ir taip pat išrašykinti kai kurie Montessori auklėjimo metodai.

Šiame numery rašo: Tikyba lituanistinėje mokykloje — kun. Petras Patla-ba; Mes ir lietuvių kalba šiandien — Danutė Eidukienė; Kelios svarstybinos mintys švietimo reikalu — St. Barzdukas; Vaikų dėmesys — dr. Danutė Laučkaitė-Domanskienė; Laisvė ir drausmė — D. Petrutyte; Mintys studijų savaikių proga — Vacys Kavaliūnas; Lituanistinių mokyklų tautinių šokių ir žaidimų mo-

Vasario 16-sios rengėjai turėtų aktyvesnius jaunuo-lius(les) kvieisti programos vykdyme. Tegu ir jie pasi-reiškia savo sugebėjimais ir talentais programoje, ypač meninėje.

J. Miškinis

kytojas — Jadvyga Matu-laitienė; Lietuvių kalbos ne-vartojimo problema — dr. Algis Norvila; Lietuviškai nemokančių mokymas — Antanas Rinkūnas, Visuo-meniškumo ugdymas — Stefani-ja Stasienė; Česlovas apie Oskarą Milašį knygoje "Ulro žemė" — E. Vasyliūnienė; Marija Peč-kauskaitė židikių aplinkoje — Estera Alšėnienė.

Kiti žurnalo skyriai: Ką-kur-kada, sukaitys, nauji leidiniai, sveikinimai ir mūsų mirusieji.

• TĖVYNĖS SARGAS.

1980 m. Nr. 3. Leidžia Po-piežiaus Leono XIII litera-tūrinis fondas. Redaguoja Petras Maldeikis, 117 Sun-set Dr. Hot Springs, Ark. 71901. Administruoja A. Balčytis, 6819 So. Washtenaw Ave., Chicago, Illinois 60629. Numerio kaina 3 dol.

• TECHNIKOS ŽODIS.

Nr. 4 (1980). Leidžia Ame-rikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos Chicagos skyriaus technikinės spau-dos sekcija. Išėina kas trys mėnesiai. Redaktorius V. Jautokas, 5859 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629. Administratorius A. Brazdžiūnas, 7980 W. 127 St. Palos Park, Ill. 60464.

ENGINEERS/ DESIGNERS

North Florida engineering firm has permanent positions for Junior and Senior Personnel. Pulp and Paper or other heavy industry exp. desirable. Competitive salary and benefits.

INSTRUMENT
ENGINEERS
Knowledge of Foxboro Spec 200 and Honeywell TDC 2,000 desirable.

MECHANICAL DESIGNERS

CIVIL/STRUCTURAL
ENGINEERS

MECHANICAL ENGINEERS

THERMAL ENERGY
ENGINEERS

Reply to: Personnel Director,

E.M. WATKINS & CO.

P.O. Box 2194

Tallahassee, Fla. 32304

Or Call (Collect):

904-576-7181

WANTED AT ONCE EXPERIENCED TOOL MAKERS

With experience on surface grinders, jig grinders or EDM. Must be able to work with very close tolerances. Company paid insurance, holidays and benefits. Located in the Shenandoah Valley of Virginia. Send resume with salary requirements and phone number to OBJECTIVE INDUSTRIES, P.O. Box 5, Fishersville, VA. 22939, or call David Oberg, 703-337-4800. (5-9)

Immediate openings for regis-tered nurses in IV therapy, ICCU & general nursing units. For evening & midnight shifts. Competitive salary and liberal personnel policies. Contact Per-sonnel Depart., King's Dough-ters Hospital, 2201 Lexington Ave., Ashland, Ky. 41101 (606) 325-7755. (6-15)

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS

PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniem asmenim ir grupēm) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway

Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

1981 m. vasario 12 d.

Žydai mums reiškia solidarumą kovoje prieš komunistus

Praeitą savaitę kai kurias įstaigas, jų tarpe ir DIRVĄ, pasiekė pikti laišakai pasirašyti World Revolutionary Council atstovų, grąsiną demonstracijomis prie DMNP parapijos bažnyčios, kada bus minima Lietuvos nepriklausomybės sukaktis.

Tariamieji atstovai pasirašė už Revolutionary Communist Party, Black National Front ir Jewish Defense League.

Pirmųjų dviejų organizacijų centrai nežinomi, tuo tarpu Jewish Defense League griežtai paneigė bet kokią priklausymą tai revoliucinei tarybai. (Jų laiškas ištisai spausdinamas.) Be to, lietuviams solidarumą išreiškė ir Clevelando Žydų Bendruomenė.

Manoma, kad su šiais suklustotais atsišaukimais buvo norėta pakenkti iškilingam Vasario 16 d. minėjimui.

Tačiau, jei ir atsirastų šalių gatvyje 'demonstratoriai', siūloma nepasiduoti provokacijoms ir į jokių ginčų su jais neįsileisti. Tai būtų tikrai pasitarnavimas reklamos ieškantiems 'demonstratoriams'.

Miesto meras šį reikalą ištirti pavedė specialioms įstaigoms ir pažadėjo paramą, kad šventės rintis nebūtų sudrumsta kaž kokių 'demonstrantų'.

February 5, 1981

To the Editor
Dirva
6116 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

It has recently come to my attention that a letter has been delivered to Dirva threatening the Lithuanian community and supposedly signed by the Jewish Defense League and a communist group. As a spokesman for the Jewish Defense League in Cleveland - I can state that this letter is a complete forgery.

The Jewish Defense League has a long and proud history of fighting against Soviet communist oppression. Our organization was one of the first in America to fight for freedom for Soviet Jews and against Soviet tyranny.

The Jewish Defense League strongly condemns this terrible forgery that attempts to link JDL with its most vicious enemy - the Communists. It is simply an attempt to stir up hatred between Lithuanians and Jews and to prevent us from joining in a common fight against Soviet oppression and tyranny.

The Soviets are the enemies of all Jews and of Zionism - the national movement of the Jewish people. In the Soviet Union it is forbidden to study Judaism or to learn Hebrew. Jewish leaders are fired from their jobs, harassed or jailed by the communists.

In the Middle East the Soviets arm the enemies of Israel - the Syrians, the Iraqis, the Libyans - even the P.L.O. terrorists who murder innocent Jewish women and children.

At the U.N. the communists and the Arabs join together to condemn Zionism at every opportunity.

Please know that the Lithuanian community has the support of the Jewish Defense League and of all Jewish organizations in your fight for human rights.

I hope that together we can continue to fight Soviet tyranny and work for human rights for all who are currently under Russian domination.

With love of Israel,
Michael Tinman
Michael Tinman
Jewish Defense League of Cleveland

TAUTOS FONDO ATSIŠAUKIMAS

BRANGŪS LIETUVIAI!

Šešiasdešimt trečioji Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktis, 1981 metų vasario 16 d., bus švenčiama visų patriotiškų lietuvių visame pasaulyje ir slapta pavergtoje Lietuvoje.

"Laisvės Lietuvai!" — sušuko susidegindamas Kalanta. Šitas šūkis ne tik nuskambėjo po visą pasaulį, bet taip pat buvo, yra ir visuomet bus aukščiausias visų lietuvių tikslas.

Kalantos ir visų okupuotos Lietuvos kovotojų aukos už laisvos ir nepriklausomos Lietuvos atstatymą

somos Lietuvos atstatymą mus visus įpareigoja atlikti tuos darbus, kurie priartintų Nepriklausomos Lietuvos atstatymą.

Lietuvos laisvinimo darbą dirba kiekvienas lietuvis, aukodamas ir aukodamasis Lietuvai ir lietuviams.

Organizuotą Lietuvos išlaisvinimo darbą, VLIKui vadovaujant, atlieka lietuvių veiksniai, su didžiausiu pasišventimu ir pasiryžimu skelbdami pasauliui Lietuvos bylą įvairiomis priemonėmis: dalyvaudami tarptautinėse konferencijose, kaip dabar Madride, darydami žygius JAV ir kitų kraštų valdžios įstaigose, per radiją informuodami pavergtus mūsų brolius, per spaudą kreipdamiesi savo gyvenamuose kraštuose vietinėmis kalbomis, ELTOS biuleteniuose 5 kalbomis, demonstracijomis bei protestais.

Lietuvos išlaisvinimo akcija vyksta visu frontu, ji intensyvėja ir plečiasi. Visiems tiems darbams finansuoti reikalinga lėšos. Piniginė parama aukščiau išvardintiems darbams turi ateiti iš laisvojo pasaulio lietuvių.

TAUTOS FONDAS — Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbų viename pasaulyje finansuotame žygyje JAV ir kitų kraštų valdžios įstaigose, per radiją informuodami pavergtus mūsų brolius, per spaudą kreipdamiesi savo gyvenamuose kraštuose vietinėmis kalbomis, ELTOS biuleteniuose 5 kalbomis, demonstracijomis bei protestais.

DIRVA

The Jewish Community Federation of Cleveland

1750 EUCLID AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44115 • PHONE (216) 566-9200

February 6, 1981

To the Editor
Dirva
6116 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio 44103

As chairman of the Community Relations Committee of the Jewish Community Federation, I would like to extend my warm best wishes on Lithuania's National Day.

The Jewish community is grateful for the support that the Cleveland Lithuanian community gave us after the imprisonment of Anatoly Scharansky, and supports the ongoing quest for human rights for all in the Soviet Union.

The Jewish community here in Cleveland is most concerned with the oppression of Lithuanians and the suppression of Lithuanian culture by the Soviet government. We know, only too well, the terrible suffering that the Soviets have inflicted on our own brothers and sisters in the Soviet Union and we are ready to work together with other oppressed peoples against Soviet oppression and for human rights.

The Jewish community will continue its active support for the human rights movement in which the struggle of the Lithuanian people plays such an important part.

Sincerely,

Lawrence M. Bell
Lawrence M. Bell, Chairman
Community Relations Committee

jas — kreipiasi į visus geros valios lietuvių prašydami piniginių aukos VLIKo Lietuvos laisvinimo darbams vykdyti.

Aukokime per Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimus, aukokime gavę prašymą raštu iš Tautos Fondo, aukokime kiekviena proga. Lietuvos laisvinimo darbai niekuomet nesibaigs, kol tikslas nebus pasiektas. Tegul nesustoja plaukė ir jūsų aukos tiems darbams atlikti.

Lietuva bus laisva ir nepriklausoma, jei mes tam tikslui dirbsime ir aukosime.

Aukos Tautos Fondui siųsti šiuo adresu: Lithuanian National Foundation, Inc., P. O. Box 21073, Woodhaven, N. Y. 11421.

Dr. Kazys Bobelis
VLIKo pirmininkas

Aleksandras Vakselis
Tautos Fondo Tarybos
pirmininkas

PATERSON

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas įvyks vasario 22 d. Iš ryto, 10 val. 30 min. bus pamaldos šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje (147 Montgomery Pl., Paterson, N. J.), 3 val. p. p. parapijos salėje iškilingas susirinkimas. Visą minėjimo programą atliks jaunimas. Pasikaitą skaitys politinius

mokslus baigusi jauna visuomenininkė Gintė Damušytė. Ji buvo viena organizatorių ir dalyvių Washingtono demonstracijos, kurie buvo prisirakinę prie Sovietų atstovybės vartų.

Mening programą atliks New Yorko jaunimo choras, vadovaujamas jaunos muzikės Dalios Sakaitės. Įėjimas laisvas ir nemokamas. Bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalamis pagal kiekvieno apsisprendimą.

Minėjamą rengia Lietuvių Bendruomenės Patersono Apylinkė, talkininkaujant Lietuvos vyčiams, kurių pirmininku yra studentas Vytautas Rubonis.

Patersono ir apylinkės lietuviai labai kviečiami dalyvauti. Moterys, kurios turi, prašomos vilkėti tautiniais drabužiais.

Vasario 17 d., antradienį, apie 10 val., dalyvaujant miesto merui L. P. Kramer bus pakelta Lietuvos trispalvė prie miesto rotušės. Visi, kurie galime, dalyvausime.

Al. S. M.

NURSING SUPERVISOR

FOR A NEW 65 BED HOSPITAL Full time. Previous Head Nurse experience preferred.

Apply call or write to: Administrator
JAY COUNTY HOSPITAL

P. O. BOX 1069
PORTLAND, IND. 47371 (6-8)

OPPORTUNITY FOR RN'S

Small hospital in scenic mountainous Colorado is in need of NURSES for all areas of patient care on all shifts. No rotation of shifts. Complete family health coverage. For more information, call collect Kay Beavers or Cecelia Lewis 303-388-5588 or mail resume to Rocky Mountain Hospital, 4701 East 9th Ave., Denver, Colorado, 80220. (7-13)

Australijos lietuviai

Antanas Laukaitis

ALB KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Australijos Lietuvių Dienų metu Adelaidėje įvyko ir Lietuvių Bendruomenės rinktų atstovų ir oficialių pareigūnų suvažiavimas, kuriame iš visos Australijos dalyvavo 54 asmenys. Šį suvažiavimą atidarė Krašto Valdybos pirmininkas V. Neverauskas, į garbės prezidiumą pakviesdamas PLB Valdybos pirmininką V. Kamantą, vyks. V. Brizgį ir dr. A. Mauragį.

Atidarymo sveikinimuose labai gražų ir išpūdingą žodį tarė PLB valdybos pirmininkas V. Kamantas, pasidžiaugdamas gausiu suvažiavimu, gražiu Lietuvių Dienų atidarymu ir pačiomis Lietuvių Dienomis. Jis oficialiai pakvietė kuo daugiau Australijos lietuvių dalyvauti Pasaulio Lietuvių Dienose Chicagoje, 1983 metais. Kiti suvažiavimo sveikintojai buvo: vysk. V. Brizgys, E. Reisonienė, O. Baužienė, J. Lapšys, kun. P. Butkus, dr. A. Mauragis, H. Statkuvienė, J. Norman-tas, P. Baltutis ir N. Zelan-tis. Raštu sveikinimai buvo gauti iš: PLB vicepirm. V. Kleizos, St. Kasparo (Anglija), A. Šmito (Vokietija), St. Baltus (Belgija), B. Nainio (L. F. Bičiuliai), L. Saggio (Grandinė) ir senatoriaus J. Knight (Canberra).

Šiame suvažiavime buvo du ypatingi svečiai, tai PLB pirm. V. Kamantas ir vysk. V. Brizgys. Pagerbiant juos, buvo įteikta jiems dovanos, kurias įteikė ALB pirmininkas V. Neverauskas. V. Kamantas gavo paveikslą ir vysk. V. Brizgys — Australijos vaizdų albumą.

Darbo eigoje sekė atskaitiniai pranešimai Krašto Valdybos pirmininko V. Neverausko, Spaudos Sąjungos, kuri leidžia "Mūsų Pastogę" atstovo V. Bukevičiaus, šio laikraščio redaktoriaus V. Kazoko, izdi-

ninko L. Gerulaičio, Australijos Lietuvių Fondo pranešimą padarė dr. A. Staugaitis, ALFAS — J. Jonavičius, Jaunimo Sąjungos — Z. Prašmutaitė.

Suvažiavime buvo išrinkta nauja Australijos Lietuvių Bendruomenės Valdyba, kuri bus Melbourne ir ją sudaro: Albinas Pocius — pirm., Jonas Tamošiūnas — vicepirm. ir sporto reikalų atstovas, Birutė Prašmutaitė — jaunimo reikalams, Irena Tamošaitienė — sekretorė, Aldona Butkutė — kultūros reikalams, Povilas Baltutis — švietimo reikalams, Juozas Krikščiūnas — išdininkas. Kandidatais liko: Leonas Baltrūnas ir Viktoras Adomavičius.

Į Kontrolės komisiją išrinkti: Alisa Baltrukonienė, Algis Šimkus, ir dr. Kazys Zdanis. Į Garbės teismą: Algis Šimkus, Antanas Bakaitis, Rymantas Balbata, kun. Pr. Vaseris ir Alisa Baltrukonienė.

Suvažiavimo metu platų pranešimą padarė PLB pirmininkas V. Kamantas. Jis daugiau palietė VLIKO, ALTo ir Bendruomenės santykius, susidariusius sunkumus, naujai įsisteigusią bendruomenę ir kt. Jis su pasigėrėjimu pastebėjo, kad Australija yra viena iš stipriausių bendruomenių. Jis prisipažino, kad Australijoje jis radęs daugiau negu tikėjosi. Nors būdami skaičiumi Australijos lietuviai ir nėra gausūs, tačiau savo darbais, gražiu Lietuvių Dienų pravedimu ir kita, jie pralenkia ir didžiąsias bendruomenes. Daug dėmesio jis kreipė į Vasario 16 gimnazijos reikalus, ragindamas čia steigti daugiau rėmėjų būrelių. Paminėjo "Pasaulio Lietuvio" leidinio reikalus, tuo pačiu pristatydamas ir vėliau išdalindamas naują "Pasaulio Lietuvio" numerį, kuriame buvo daugumoje aprašoma

Australijos lietuvių gyvenimas. Jis paminėjo jaunimo problemas, kurios yra panašios kaip ir Amerikoje bei Kanadoje. Tačiau viską jis pabaigė labai optimistiškai, galvodamas, kad su laiku ir jaunimas atras savo kelią į Lietuvių Bendruomenę ar kitas lietuviškas organizacijas. Jis paminėjo, kad su visų kraštų bendruomenėmis ryšiai yra labai geri ir glaudūs, kai iškilę nesutarimai tarp VLIKO, ALTo ir Bendruomenės, yra tik praeinantis dalykas, nes tai nėra koks nors ideologinis ar politinis konfliktas, o tik atskirų vadovaujančių asmenų skirtingos nuomonės ar pažiūros, kurios yra tik laikino pobūdžio.

Suvažiavimo paskutinįją dieną paskaitą "Žvilgsnis į ALB sekančius 30 metų" skaitė hobartiškis A. Kantvilas, siūlydamas įvairių naujų dalykų įvedimą į mūsų gyvenimą. Pasibaigus suvažiavimui, buvo priimta įvairių rezoliucijų ir pasiūlyta pasveikinimų vietos ir užsienio politikams ir žymiesiems veikėjams. Suvažiavimas buvo baigtas Lietuvos himnu.

LITERATūros VAKARAS

Lietuvių Dienų atidarymo vakarą įvyko ir Literatūros vakaras. Lietuvių Dienų emblema papuoštoje scenoje pasirodė šio vakaro organizatorius poetas Pr. Pusdešris, su pažindamas klausytojus su programos dalyviais. Programą atliko Australijoje gyveną menininkai, nors anksčiau buvo laukiamas ir poetas St. Santvaras, kuris dėl eilės priežasčių atvykti negalėjo.

Savo poetines kūrybas skaitė: Juozas Mikštas-Šilainis, savo poezijoje daugiausiai nuklysdamas į tėvynę ir su ja pasireiškiantį jos ilgesį, Vincas Kazokas nutoldamas į jaunystę, draugystę ir vaikystę ir pabaigoje sustodamas prie liūdnei parimusio ir dainuojančių brolių. Šis poetinis eilėraštis jau yra paverstas ir gražią melodiją turinčia daina, kuriai muziką sukūrė Br. Kiveris ir kuri yra dainuojama Sydnėjaus "Dainos" choro. Lidija Šimkutė moderniais ir efektingais poetės žodžiais aptardama gyvenimo buitį. Juozas Almis Jūragis skaitė savo poeziją iš ciklo "Šaukiu aš ilgesiu tėvynę".

Be poetų šiame Literatūros vakare dalyvavo Bronė Mockūnienė, paskaičiusi savo novelę "Gyvenimo laiptuose", kuri laimėjo skautų akademikų Australijoje literatūrinę premiją. Adelaidiškis Viktoras Baltutis, jau eilę metų pasireiškiantis kaip labai gabus feljetonistas ir daugelio vadinas antruoju Pulgiu Andriušiu, skaitė įdomų feljetoną "Komuniskacinės prie-

Rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė pasirašo savo knygas Kr. Donelaičio mokyklos mokiniams. J. Tamulaičio nuotr.

BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ KR. DONELAIČIO MOKYKLOJE

Sausio 24 d. B. Pūkelevičiūtė aplankė Kr. Donelaičio 8-ją klasę. Savo pokalbį pradėjo sakydama, kad rašytojo darbas yra kabinetinis. Susitikti su būsimaisiais skaitytojais yra labai reta proga.

B. Pūkelevičiūtė savo kilme yra dramaturgė. Būdama 17 m. amžiaus, ji pradėjo profesionaliai dirbti teatre. Kadangi ji buvo vienturtė duktė, tai tėvai priešinosi ir privertė studijuoti kitą rimtesnį dalyką. Nutarė būti žurnalistė.

1944 m. vaidino Kaune "Hanneli". Rodė šio veikalo programą, kurią išnešė per visus karo baisumus. Dramą pamėgo nuo 13 m. amžiaus.

B. Pūkelevičiūtė išgyveno Montrealyje 15 m. Ten pradėjo leisti lietuviško žodžio plokštelę. Pirmoji plokštelė buvo K. Borutos "Baltaragio Malūnas", išleista 1957 m. Plokštelė buvo labai svarbi, nes tai pirmoji išeivijoje išleista lietuvių kalba. Antroji — B. Sruogos "Milžino paunksmė" ir trečioji — "Žirginėliai". Ši paskutinioji buvo vaikų plokštelė ir labai sėkminga. Vėliau išleisti ir antrieji "Žirginėliai".

Po to B. Pūkelevičiūtė pasuko į filmų pasaulį. Pirmasis filmas vadinosi "Aukso žąsis", kurio permjera įvyko McCormick Place, Chicagoje. Vėliau buvo su-

sukta 15 min., anglų kalba "A Christmas Dream", aktorai vaikai. B. Pūkelevičiūtės svajonė susukti filmą dainuojančių darželininkų su dainomis, kaip: "Plaukė žąselė", "Klausė žvirblis čiulbinėlį ir t.t. Lėšų stoka privertė šio plano atsisa-kyti.

1966 m. statė lietuvių versiją "La Traviata", vėliau "Fidelio" ir "Carmina Burana". Paskutiniosios operos vertimas lietuvių kalba gerai pasisekė, nes lietuvių kalboje žodis pasikeičia 7 kartus vienaskaitoje ir kirtis šokinėja.

Pirmoji jos knyga "Metūgės" buvo išleista 1952 m. Toronte. Tai yra poezija laisvoje eilutėje. Antroji knyga — "Aštuoni lapai", autobiografinio pobūdžio. Ši knyga laimėjo DRAUGO romanų konkursą. Šį rudenį ji pasirodys ir latvių kalba, tik sutrumpinta ir vadinsis "Dancigo žlugimas". Vėliau dar parašė: "Rugsėjo šeštadienis" ir "Naujųjų Metų istorija". 1972-73 m. išleido knygutės vaikams: "Peliukai ir plaštakės", "Kalėdų dovana", "Daržovių gegužinė" ir "Rimas pas Kęstutį". "Chicago Magazine" žurnalas turėjo pokalbį su rašytoja. Šis straipsnis vadinosi "She writes for a small audience". Rašytoja dar nori išleisti lyrinę dramą "Palikimas".

8-sios klasės mokiniai dėkingi rašytojai B. Pūkelevičiūtei už įdomias ir malonias praleistas kelias valandas.

Eglė Lesniauskaitė
Kr. Donelaičio aukšt.
mokyklos 8 kl. mokinė

WANTED EXPERIENCED HELP
to work & live in sunny Florida
AVIATIC REPAIR TECHNICIANS
AIRCRAFT SHEET METAL MEN
A & P MECHANICS FOR LEAD MEN
Positions in Maintenance Department.
Apply call or write to:
Joe Staples, Director of Maintenance
BURNSIDE—OTT AIRMOTIVE
14100 S. W. 129 St.
Miami, Fla.
305-235-0850 (5-9)

NUTRITIONIST
Leading long term care corporation
is looking for a full time Nutritionist.
Registered Dietitian preferred or will
consider a bachelors degree in Nutri-
tion. Challenging position with travel
required.
Forward resume and qualification to:
CHRIS DEITCH
NATIONAL LIVING CENTERS
777 S. POST OAK RD.
SUITE 600
HOUSTON, TEXAS 77056
OR CALL 1-800-392-9624 (5-8)

FORGING FOREMEN

BEAUMONT WELL WORKS, a leading manufacturer of forge products, is currently expanding its Houston plant operations and has immediate opportunities for Forging Foremen.

Candidates must possess a minimum of 5 years experience in the forging industry with knowledge of hammers, presses, and ring rolling a plus. Products range 300 lbs. and up. We offer competitive salaries and excellent benefits which includes company paid insurance, 11 holidays, long and short term disability, retirement and savings plans, plus Christmas bonus and relocation allowance.

If you meet the above requirement and are interested in relocating to Houston, contact:

INDUSTRIAL RELATIONS DEPT.
BEAUMONT WELL WORKS, INC.
P. O. Box 1477
Houston, Texas 7701
1-800-231-6130

An Equal Opportunity Employer M/F

(5-7)

Kultūrinė popietė su prof. dr. Tomu Remeikiu

Salta, šlapia, niūri žiemos popietė -- nesinori niekur judėti iš jaukių, šiltų namų. Tačiau Neringos Tunto vyresniųjų skaučių ruošiamą Kultūrinę Popietę - dr. Tomo Remeikio knygos pristatymas - vilioja, tuo labiau, kad ir pats autorius atvyksta iš Chicago.

Lietuvių Namų viršutinėje salėje šviesu, šilta ir smagu - tiesiog sunku tikėti, kad tokia nuotaiką galima sukurti žiemos šlapdribos ir vėjų fone ... Visas kadras besišypsančių, baltu gvazdikų žiedu pasipuošusių vyresniųjų skaučių sutinka svečius, kviečia užimti vietas paskaitai.

Prof. dr. Tomą Remeikį, veikalo 'Opposition to Soviet Rule in Lithuania 1945-1980'

autorį ir Popietės prelegentą, pristatė Ingrida Civinskienė, vyr. skaučių Žemynos D-vės draugininkė ir šios popietės pagrindinė koordinatore ir 'vyriausia šeimininkė'.

Dr. Remeikis, nenorėdamas kartoti savo knygoje (669 psl.) išsamiai nagrinėtų temų, kalbėjo apie 'Disidentinį judėjimą Sovietų Sąjungoje: jo šiandieninę reikšmę ir perspektyvas'. Jo kalba - išsami, įdomi - ir reikšminga šių dienų politinę padėtį nagrinėjant. Statistikos duomenys vaizdžiai parodė kontrastą tarp Lietuvos ir kitų okupuotų kraštų etnografinės padėties. Buvo nagrinėta 'pro ir con' Karaliaučiaus srities įjungimą prie Lietuvos statistikos, religinė

Prof. dr. T. Remeikis po knygos sutiktuvių tarp rengėjų Clevelando vyr. skaučių. J. Garlos nuotr.

J. Nasvytis, dr. R. Kašuba, dr. T. Remeikis, dr. D. Degėsys, N. Kašubienė. J. Garlos nuotr.

padėtis dabartinėje Lietuvoje ir dar begalė įdomių ir svarbių punktų. Paskaita buvo ypatingai įdomi, nes temos buvo mums visiems gyvos ir aktualios ypač dabar, kasdieną sekant spaudoje įvykių eigą Afganistane, Lenkijoje ir kitur.

Dr. Remeikio paskaita leido mums susidaryti pilną vaizdą disidentinio judėjimo - ir mėginimo jį užgniaužti - už Geležinės Uždangos. Iš publikos kilo daugelis klausimų, į kuriuos prelegentas mielai ir išsamiai atsakė.

Sesė Ingrida, padėkojusi prelegentui - ir svečiams už atsilankymą, pakvietė visus diskusijas tęsti prie kavos puoduko, užsigardžiuojant skaučių paruoštais skanėstais.

Publika neskubėjo skirstytis vartė nusipirktas ir autoriaus įrašytas knygas, ir toliau diskutavo.

Neskubą svečiai dėkojo rengėjoms už gražią, turiningą ir smagią popietę.

(vn)

• NERINGOS Tunto vyr. skaučių Žemynos D-vė širdingai dėkoja Kultūrinės Popietės prelegentui prof. dr. Tomui Remeikiui ir visiems atsilankiusiems, nepabūgusiems kelionės vargo ir tuo įgalinus Popietės sėkmę.

Skautiška padėka Lietuvių Namams už taip gražų įvertinimą ir paramą jaunųjų pastangoms. Nemažesnė padėka Tėvynės Garsų radio valandėlei ir Dirvai už skatinimą ir pastovią paramą.

Dr. T. Remeikis ir dr. J. Jakštas.

J. Garlos nuotr.

Po knygos pristatymo svečiai vaišinosi prie gražiai papuoštų stalų.

J. Garlos nuotr.

Prof. dr. T. Remeikis pasirašo savo knygą. Šalia stovi Palubinskienė, Akelaitis ir Rukšėnas. J. Garlos nuotr.

NC PROGRAMMER

Lord Kinematics, leader in vibration/shock/noise control, has an immediate opening for an experienced programmer.

FUNCTION:

Evaluate manual and NC methods to provide optimum manufacturing sequences. Prepare tapes and programs after analysis of production requirements, drawing tolerances and machine capabilities.

EXPERIENCE:

3-5 years NC programming, including 3 and 4 axis machining centers. Knowledge of computers assist programming methods. Also, knowledge of fixture requirements and cutting tools applications necessary.

If you have the above qualifications and are ready for the challenge, please send resume, including salary history, to:

Ronald Holmes
Lord Corporation
1600 Peninsula Drive
P.O. Box 2051
Erie, PA 16512

LORD

We Are An Equal Opportunity Employer M/F/H/V

WHO NEEDS YOU? WE DO!

AMERICAN RED CROSS - GREATER CLEVELAND CHAPTER

VOLUNTEER INFORMATION

☐ I'd like to know more about volunteer opportunities.

Clip and send this coupon to:

AMERICAN RED CROSS
Greater Cleveland Chapter - Volunteer Personnel
1227 Prospect Avenue
Cleveland, Ohio 44115

or call 781-1800 Ext. 286

NAME _____

ADDRESS _____

CITY _____

STATE _____

ZIP _____

Bostono lietuviai

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimas Bostone įvyks vasario 15 d. 10:15 val. ryto šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone pamaldos už pavergtą ir kenčiančią Lietuvą. Per šv. Mišias giedos solistas Benediktas Povilavičius, o vargonais gros muz. Jeronimas Kačinskas. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

2 val. p. p. minėjimas vyks So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijoje. Bus svečias kalbėtojas istorikas Vincas Trumpa iš Washingtono, D. C., o meninę programą atliks jauna meno žvaigždė solistė Marytė Bizinkauskaitė ir Ivaškų vadovaujami tautinių šokių šokėjai.

Kaip pamaldose, taip ir minėjime salėje visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

EKSKURSIJA Į WASHINGTONĄ

Kovo 30 — balandžio 3 d. organizuojama keturių dienų ekskursija į Amerikos sostinę Washington, D. C. Bus lankomos žymesnės vietos, Baltieji Rūmai, Smitsonian Institutas ir daugybė kitų istorinių ir įdomių vietų. Kelionė su viešbučiu ir maistu asmeniui \$190.00.

Norintieji vykti į šią ekskursiją prašomi kreiptis į Aleksandrą Moriarty (Daukantienę) tel. 773-4693 iki vasario mėnesio pabaigos.

MOTERŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubo susirinkimas įvyks vasario 21 d. 2:30 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos direktorių kambaryje. Prelegentas rašytojas Stasys Santvaras.

PARENGIMAI

• Vasario 22 d. nuo 2 iki 6 val. p. p. vyks susipažinimas su kandidatu į Bostono miesto tarybą — City Council Joe Casper, jo gimtadienio proga, Lietuvių Piliečių Draugijoje auditorijoje.

• Kovo 1 d. Vyčiai rengia šv. Kazimiero minėjimą. 10:15 val. ryte šv. Petro parapijos bažnyčioje pamaldos, o po pamaldų salėje po bažnyčia bendri pusryčiai.

• Kovo 1 d. 3:30 val. p. p. First & Second Church salėje Bostone Vasyliūnų koncertas.

• Kovo 29 d. 3:30 val. p. p. Minkų radijo valandėlės parengimas Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Bus suvaidintas A. Kairio 3-jų veiksmų vaidinimas. Vaidins Hartfordo grupė.

• Balandžio 26 d., per Atvelykį, Laisvės Varpo pavasarinis koncertas Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• Gegužės 3 d. Motinos dienos minėjimas Tautinės sąjungos namuose, 484 E. 4-ji gatvė, So. Bostone.

LOS ANGELES

MINĖS ALT 40 METŲ SUKAKTĮ

Sunkiose ir nedėkingose sąlygose, subūrus visas tuometinės jėgas, 1940 metais Los Angeles mieste įsikūrė AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS skyrius. Šio lemtingo įvykio keturiasdešimt metų sukaktį paminėti L. A. ALTos skyriaus valdyba š. m. kovo mėnesio 7 dieną, šeštadienį, Lietuvių Tautiniuose Namuose ruošia minėjimą-akademiją.

Vyriausias kalbėtojas bus svečias iš Chicagos, ALTos Centro Valdybos pirmininkas dr. Kazys Šidlauskas. Kaip ir paprastai, po akademijos seks graži meninė programa ir geros vaišės.

Rengėjai laukia nuoširdaus pritrimo ir gausaus atsilankymo. (rs)

WORCESTER

DOSNIAI REMIA BALFĄ

Worcesterio mieste ir jo apylinkėse, praėjusių metų Balfo vajeaus metu, surinkta 1061 dol.

Worcesterio lietuvių kolonijoje jau keletą metų iš eilės, dėka energingo vietos BALFo skyriaus vadovo P. Babicko bei pasišventusių narių J. Jurkėno (sekr.), J. Vidūno, B. Žemaičio ir A. Urbonavičiaus surenkama virš tūkstančio.

Padėka organizacijoms bei pavieniams asmenims, kurie savo aukomis per BALFą lengvina į vargą patekusių lietuvių dienas.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Worcesterio ir apylinkės lietuviai šįmet numatė išpūdingai atšvęsti Lietuvos Nepriklausomybės sukaktį. Worcesterio Liet. Organizacijų taryba, vadovaujama pirm. P. Molio, šios šventės pasiruošimui įdėjo daug darbo ir pasišventimo. Kaip praeityje, Vasario 16-ją virš miesto rotušės plėvelės Lietuvos trispalvė, pakviesti aukštieji valdžios pareigūnai, bus gera meninė programa.

Vasario 15 d., sekmadienį, 10 val. ryto šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje iškilmingos šv. Mišios už Lietuvą, dalyvaujant vyskupui B. Flanagan. 11 val. ryto Aušros Vartų bažnyčioje atnašaujamos šv. Mišios ta pačia intencija.

3 val. p. p. Maironio parko patalpose pagrindinis minėjimas, dr. V. Mantauto paskaita, meninė programa ir t.t.

Šios šventės išvakarėse, vietos lietuvių radijo programai, radijo WICN FM stotis, specialiai Lietuvos Nepriklausomybės sukak-

čiai, paskyrė dvi valandas. Programos vedėjas E. Meilus jr. jos metu supažindins klausytojus su Lietuvos garbinga istorija, menu, muzika ir kt.

Vyčių 116 kuopa, miesto didž. bibliotekos patalpose, Vasario 16-tos proga meniškai paruošė Lietuvos rankdarbių parodą. Ji tęsis

visą vasario mėnesį.

Reikia tikėti, kad ši LN sukakties šventė praeis gražiai ir jos metu dar kartą bus parodyta, kad mūsų tėvų žemė verta laisvės ir kad lietuviai, — kur jie bebūtų, — pasiryžę visomis priemonėmis nenuilstamai jos siekti.

(jb)

Dipl. Archeologui, Sibiro tremtiniui

ANTANUI NAMIKUI

Lietuvoje mirus, jo seserį ONĄ NAMIKAITĘ su vyru pulk. JUOZU ANDRIUM, sūnus Dr. MOTIEJŲ NAMIKĄ ir DAUMANTĄ NAMIKĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Edvinas ir Halina Balceriai,
Anatolijus Dičius,
Simas ir Jadvyga Kvečiai,
Albinas ir Vita Markevičiai,
Albertina Milienė

Brangiai mamytei

A. A.

VALERIJAI NAVICKIENEI

mirus, giliame liūdesy likusius dukrą NATALIJĄ ir jos vyrą VYTAUTĄ AUKSTUOLIUS su šeima, dukrą PRUDENCIJĄ BIČKIENĘ bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame

Kazimieras, Elena ir Kęstutis
P o c i a i

A. A.

VALERIJAI NAVICKIENEI

mirus, dukroms PRUDENCIJAI BIČKIENEI ir NATALIJAI AUKSTUOLIENEI su šeima reiškiamo nuoširdžią užuojautą

ALEKSANDRA IR JULIUS
KAZĖNAI

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.

**Saint
Anthony
Savings**

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

Puikiausius kailius
Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Normaną Buršteiną

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Vote **FOR** Issue **1** The Payroll Tax Issue.

Senior Citizens nieko nemokės

WHAT CITY PAYROLL TAX WILL COST YOU

Payroll Income	$\frac{1}{2}$ of 1 per cent Increase per week
\$ 8,000.	\$.77
12,000.	1.15
16,000.	1.54
18,000.	1.73
Social Security	0.00
Pension	0.00
Disability	0.00

Social Security, pensijos, procentai ir dividendai NEBUS taksuojami. Įsidėmėkit, ISSUE 1 liečia tik algos taksus. Jei jūs negaunate algos čekio, jūs nieko nemokate.

Jūsų balsas UŽ algos taksų pakėlimą reikš:

- Sumažinimą nusikaltimų ir padėgimų.
- 290 daugiau policininkų ir 110 naujų ugniagesių.
- 430 naujų policijos automobilių.
- Daugiau greitosios pagalbos patarnavimų.
- Nauji šiukšlių surinkimo sunkvežimiai.
- Nebus atleisti miesto tarnautojai.
- Daugiau bus pataisyta gatvių.
- Išlaikyti apylinkėse pramogų centrai.
- Miesto \$47 milijonų skola bus išmokėta ir sutaupyta \$221 milijonas procentų.
- Miestas gaus \$80 milijonų valstijos ir federalinio paralelinio fondo.

*Please help me to help you.
Vote for the payroll tax!
George V. Voinovich*

**Special
Election**

February 17, 1981

For A Better Cleveland Committee, Milda Troescher, Secretary,
3 Villa Beach, Cleveland, OH 44110.

AUKSINIO SAULĖLYDŽIO GUNDYMAI

Tokiu vardu šiomis dienomis išeina iš spaudos R. Spalio (Romualdo Giedraičio) romanas. Tai yra pastutinė dalis šio autoriaus parašytos vienos kartos istorijos ciklo. Istorija pradėta "Gatvės berniuko nuotykiu", tęsta "Ant ribos" ir kitose dalyse, viso septyniose knygose, romanuose.

"Auksinio saulėlydžio gundymus" išleido LST Korp! Neo-Lithuania.

Chicagos neolituaniai rengia "Auksinio saulėlydžio gundymų" sutiktuves, vakaronę 1981 m. balandžio 24 d. Chicagoje, Jaunimo namuose. Jos metu minimą romaną ir R. Spalio kūrybą aptars literatas ir literatūros (beletristikos) kritikas dr. Kęstutis Keblys. Vakaronės rengimu rūpinasi komisija, vadovaujama dr. L. Kriaučeliūno. (mv)

• **Chicagos lietuvių tautinių namų** keturioliktasis metinis narių susirinkimas šaukiamas 1981 m. kovo 21 d. Susirinkime su balso teise dalyvauja visi šių namų nariai. Kviečiami ir svečiai, kurie gali LTN veiklą liečiančiais klausimais pareikšti savo samprotavimus bei siūlymus. Po susirinkimo rengiama vakarienė, kurioje dalyvauti kviečiami visi lietuviai. Mokestis \$6 asmeniui. Registruotis pas namų šeimininką Bronių Kasakaitį, tel. 778-7707.

Šių metų rudenį sueina 10 metų nuo nuosavų patalpų įsigijimo bei naudojimo lietuviškiems parengimams. Šią sukaktį rengiamasi paminėti, 1981 m. spalio 17 d. Sudaryta komisija pagrindiniam salės atnaujinimui, naujam jos dekoravimui, kuris bus atliktas šią vasarą. Komisijai pirmininkauja pats LTN valdybos pirmininkas inž. Jonas Jūkūnas; komisijos nariai:

Wanted 1st Class Skilled NUMURA OPERATOR (FOR NIGHT SHIFT)

Must be familiar with the tolerance requirement of the special machine tool industry. Ideal working conditions in Farmington Hills and the best benefit package in town. Contact the plant superintendent.

**PRECISION SPINDLE &
UNIT CO.**
313-471-0460

(1-7)

WANTED Journymen Skilled MACHINISTS CNC

3-AXIS SUNDSTRAND OMNIMIL
4-AXIS DeVLIEG JIGMIL
To handle short run precision jobs on these large machining centers. Qualified applicants will have 5 to 10 years of general machining experience and at least 1 year on a DeVlieg or Sundstrand machining center. We'll expect you to interpret detailed prints, plan your own set-ups, and have your own tools.

You will receive top hourly rates, 10% premium for night shift, full company paid benefits... Plus the most attractive working schedule in the Northeast Ohio area.

If you want the challenge of close tolerance precision machining and a work environment where results are what count, call:
Bob Cotton 216-531-3375
**NON FERROUS METALS
FABRICATING**
21721 TUNGSTEN ROAD
EUCLID, OHIO 44117
An Equal Opportunity Employer
M/F/H

(4-13)

Nardis Juškus, Bronius Kasakaitis ir agr. Antanas Šošė.

RAGINA PADĖTI POLITINIAMS KALINIAMS

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pastangomis yra siuntinėjamas ELTA informacijos biuletenis, anglų kalbą General Federation of Women's Clubs žmogaus teisių komisijai, kuri 1978 metais buvo įkurta Lietuvių Moterų Klubų Federacijos iniciatyva. Šios komisijos pirmininkė Doris Wood, 1981 m. sausio mėn. CLUB WOMAN magazine parašė ilgą straipsnį, kuriuo ragina padėti Sovietų okupuotų kraštų sąžinės kaliniams, pabrėždama, kad šis projektas yra pasiūlytas Lietuvių Moterų Klubų Federacijos. Dėl platesnių informacijų ji siūlo kreiptis į GFWC būstinę Washington, arba į Lietuvių Moterų Klubų Federacijos žmogaus teisių komitetą, kurio adresas: 1313 West Jerome St., Philadelphia, Pa. 19140.

**NATIONWIDE
INSURANCE**
Nationwide is on your side

• **APDRAUDOS reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

PATRIA prekybos namuose, 794 East 185th St., Cleveland, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų produktų, lietuviškos juodos duonos. Dovanų skyriuje didelis pasirinkimas spalvoto ir balto kristalo. Taip pat rasite gintaro, medžio drožinių, audinių ir kt. Kreipkitės pas H. Kriavičią, tel.: 216-531-6720.

House for sale by owner East Park Dr. beautiful 3 bedroom home, fire place, two bath etc. Owner agent. 531-6787. (4-7)

HOUSE FOR SALE

Modern brick range, Kirtland. 2 or 3 bedrooms, 2 fire places, 1.6 acres assume mortgage at 12%.

CAMEO REALTY
Anton Matic, Broker
531-6787

(7-9)

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

• **PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS** prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **OHIO AUTO BODY,** savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

TURNER REALTY

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

RITA MATAS

ISTAIGOS

ADMINISTRATOR

PILNATEISE NEKILNOJAMOJO TURTO
ĮVERTINTOJA.

Esame registruoti pilnateisiais nariais trijose skirtingose Multiple Listing įstaigose:

CAMLS — Cuyahoga County (Cleveland & Suburbs)

LCMLS — Lake County

RMLS — United States.

Todėl galima triskart plačiau skelbti Jūsų parduodamą nekilnojamąjį turtą. Tuo reikalu kreipkitės į bet kurį mūsų bendradarbių arba įeigų jums reikia namų įvertintojo mokesčių ar kito kiems reikalams, kreipkitės į Ritą Matienę, pilnateisę namų įvertintoją.

501 EAST 185 ST.

EUCLID, OHIO 44119

PHONE: 486-2530

PHYSICAL THERAPISTS

Excellent opportunity to expand your professional horizons. We are seeking a Registered Physical Therapist to join our team. We offer competitive wage and benefits. This is a challenging opportunity for both the new graduate and experienced Therapist. Send your resume and earnings history to:

**SOUTHWESTERN MICHIGAN
HEALTH CARE ASSOCIATION**

Personnel Department

960 Agard

Benton Harbor, MI 49022

An Equal Opportunity Employer M/F

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

(Cleveland telef. (216) 521-2182)

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms. Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atlieka dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Vasario šešioliktosios minėjimas, ruošiamas Tautinės S-gos Clevelando skyriaus, įvyks vasario mėn. 22 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Lietuvių namų apatinėje salėje. Kalbą pasakys inž. P. J. Nasvytis. Po oficialios dalies bus "Dirvos" vajeaus dovanų traukimas. Bus paskirstytos šios dovanos:

* Kelionė dviem asmenims laivu atostogauti Karibų jūroje — "Amber" Travel Service, sav. Vida Kriaučeliūnaitė - Jonušienė, dovana;

* Moteriški kailiniai — N. Buršteino kailių prekybos dovana;

* Dviem asmenims savaitė atostogų Tabor farmoje — V. Adamkaus dovana;

* 50 dol. JAV paskolos lakštas — Superior Savings dovana.

Be to, daug kitų smulkesnių dovanų — Dirvos prenumerata ir knygos.

ALT S-gos skyriaus valdyba maloniai kviečia skyriaus narius, prijauniančius ir svečius minėjime dalyvauti. Bus tiekiami Gintaro restorano užkandžiai, saldumynai, kava ir kt. gėrimai.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ų

• Dr. Jonas Genys, Marylando universiteto profesorius ir Bendrojo Pabaltiečių komiteto pirmininkas, pasakys pagrindinę kalbą Vasario 16 minėjime Clevelande.

• Algirdas J. Kasulaitis, šį šeštadienį išskrenda į Los Angeles, kur Vasario 16 dienos minėjime pasakys pagrindinę kalbą.

• LB Clevelando apyl. vakaronėje, ketvirtadienį vasario 19 d. 7:30 v. v. Sigutė Lenkauskaitė praves jaunimo svarstybas "Ar vartoti anglų kalbą jaunimo organizacijoje?"

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO

63 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

CLEVELANDE

IVYKS Š. M. VASARIO MĖN. 15 D.

tokia tvarka:

9:45 val. ryte — vėliavų pakėlimas prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę.
10 val. ryte — Pamaldos DMNP parapijos bažnyčioje.

10:30 val. — Pamaldos šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

4 val. p. p. — Iškilmingas minėjimas DMNP parapijos salėje, 18022 Neff Rd.

Minėjimą atidarys ALTo Clevelando skyriaus pirm. A. Pautienis. Vėliavų įnešimą veda A. Jonaitis. Amerikos ir Lietuvos himnus giedos Aldona Stempužienė-Švedienė. Maldą sukalbės DMNP bažnyčios klebonas kun. G. Kijauskas, S. J. Pagrindinė minėjimo pranešėja — Dalia Orantaitė.

Minėjime kalbės JAV Kongreso atstovas John M. Ashbrook ir lietuvių pagrindinis kalbėtojas prof. dr. Jonas Genys.

Meninę dalį atliks solistė Aldona Stempužienė - Švedienė, akompanuojant Reginai Brazaitienė.

Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis pamaldose ir minėjime.

Minėjime bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams.

Minėjimą rengia: AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS
CLEVELANDO SKYRIUS

CLEVELANDO PARENGIMAI

• VASARIO 15 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo — Vasario Šešioliktosios minėjimas. Rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius.

• VASARIO 22 D. Taut. S-gos Clevelando skyrius rengia Vasario Šešioliktosios šven-

tės minėjimą Lietuvių Namuose.

• VASARIO 28 D. — Pilėnų Tunto Skautų Tėvų Komiteto rengiamas Užgavėnių Blynų balius Lietuvių namuose.

• KOVO 1 D. Balfo narių metinis susirinkimas.

• KOVO 7 D. Kent State Universiteto liet. programai paremti vakaras. Rengia LB apyl. ir apyg. valdybos.

• KOVO 8 D. 4 val. p. p. D.M.N.P. parapijos salėje Kultūrinė popietė, Izidorius ir Vytenio Vasyliūnų rečitalis.

• KOVO 8 D. 12 v. Lietuvių Namų akcininkų metinis susirinkimas.

• KOVO 15 D. Kaziuko mugė.

• KOVO 21-22 D. Religinės šalpos paroda ir filmas D.M. N.P. salėje.

• KOVO 28-29 D. Meno paroda. Rengia Korp. Giedra.

• BALANDŽIO 5 D. Kultūrinė popietė DMNP parapijoje.

• BALANDŽIO 25-26 D. Vandos Aleknienės dailės kūrinų paroda D.M.N.P. parapijos salėje. Ruošia Neringos tunto Židiny.

• BALANDŽIO 26 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių pirmoji Komunija.

• GEGUŽĖS 10 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos rengiamas Motinos dienos minėjimas.

• GEGUŽĖS 17 D. JAV LB Kultūros tarybos premijų įteikimas.

• GEGUŽĖS 23 D. Abiturientų balius. Ruošia LB Ohio Apygardos valdyba.

• GEGUŽĖS 23-24 D. Clevelando menininkų dailės paroda DMNP parapijos salėje. Rengia D.L.K. Birutės draugijos Clevelando skyrius.

• GEGUŽĖS 31 D. — Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigimas.

• BIRŽELIO 7 D. O. Mikulskienės kanklių muzikos studijos mokinių rečitalis.

• BIRŽELIO 20 D. Joninių laužas O. ir V. Jokūbaičių sodyboje. Ruošia Clevelando skautininkai-ės.

• RUGPIŪČIO 29 D. Dirvai paremti balius. Rengia ALT S-gos Clevelando skyrius Lietuvių Namų salėje.

• SPALIO 10 D. Korp! Neo-Lithuania metinė šventė-balius Lietuvių Namuose.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ų

Clevelando Lietuvių Namų bendrovės ir Lietuvių klubo 1980-1981 m. direktorių taryba. Sėdi iš kairės: R. Kudukis, V. Jokūbaitis, pirm. Z. Dučmanas, J. Stempužis, R. Bublys. Stovi: R. Švarcas, V. Snieckus, R. Butkus, Vl. Plečkaitis ir G. Motiejūnas.

PILĖNŲ TUNTO SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS MALONIAI

KVIEČIA VISUS Į TRADICINĮ

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ BALIŲ

1981 m. vasario mėn. 28 d., šeštadienį, 7 val. vak.

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 EAST 185 ST.

Linksma skautiška programa, šilta vakarienė ir kitoki užgavėnių valgiai su šampanu. Šokiams gros R. STRIMAIČIO orkestras. Pelnas skiriamas skautų vasaros stovyklai. Įėjimas asmeniui \$12.50, jaunimui \$7.00. Bilietus platina ir stalus rezervuoja M. Puškorienė telef. 486-8613.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

• A. L. Tautinės S-gos Elizabetho skyriaus valdyba, Dirvos 65 metų sukakties proga nutarė paremti 65 dol. auka iš skyriaus santaupų. Valdybos išd. Vincas Misiūnas atsiuntė čekį 65 dol. sumoje linkėdamas redaktoriui Vytautui

Gedgaudui ir toliau taip sumaniai laikraščiui vadovauti

Dirva dėkoja už auką ir linkėjimus.

• LB Worcesterio apylinkės valdyba ir nariai įvertindami DIRVOS gražias

pastangas puoselėjant bei žadinant tautinius jausmus ir už patiekiamas geras žinias iš lietuvių gyvenimo veiklos — skiria 25 dol. auką ir linki ir toliau būti mūsų tėvų žemės laisvės atgavimo kovos našių "dirva". Dėkojame už auką ir linkėjimus.

• Marija Tūbelytė-Kuhlmanienė, Dirvos novelės konkurso laureatė, gyvenanti Taiwane, šiuo metu vieši pas savo motiną Jadvygą Tūbelienę St. Petersburg Beach, Floridoje. Už poros metų ji žada irgi atsikelti su šeima pastoviam gyvenimui į Floridą.

• N. Y. Times radijo stotys pirmadienį, vasario 16 d. nuo 10 iki 11 val. ryto transliuos lietuvišką muziką per AM 1550 ir FM 96.

• Stepas Varanka, gyv. Toronte, užsiprenumeravo Dirva 2 metams ir dar pridėjo auką. Sveikiname naują prenumeratorių ir dėkojame už auką.

• Dr. A. Koncė, gyv. Mill Valley, Calif., atnaujindamas Dirvos prenumeratą pagal naują tarifą pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• Lietuvių Moterų Klubų Federacija oro bangomis per Amerikos balsą 1980 metų gruodžio mėn. pasveikino Nijolę Sadūnaitę su Kalėdų šventėmis ir sugrįžimu į savo gimtąjį kraštą iš sovietinio gulago.

• Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno koncertas įvyks kovo mėn. 14 d., šeštadienį, 5 val. vakaro, Kultūros Židinyje. Globoja Lietuvių Moterų Klubų Federacija.

• General Federation of Women's Clubs metinė konvencija įvyks birželio 8-11 d.d., Cedar Rapids, Iowa. Lietuvių Moterų Klubų Federacija kiekvienais metais siunčia savo atstovę į tas tarptautines moterų konvencijas.

SHOP SUPERINTENDENT
Fabrication and Plate shop Experience, people oriented to manage approximately 150 non-union employees in South-West. Must have knowledge of the fabrication of structural steel, miscellaneous iron and steel plate work. Experience should include planning and scheduling, shop lay-out, work flow, material handling, maintenance, aspects of budgeting and other related duties. Familiarity with A.I.S.C. and A.W.S. codes required. Competitive compensation and benefits for growth oriented person. Send resume to: Rio Grande Steel Company, P. O. Box 477, Albuquerque, N. M. 87103. (6-9)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS
an opening exists in our home care operation for a currently licensed physical therapist with ability to apply rehabilitation techniques in a home setting and effectively communicate verbally and in writing. Duties required limited travel in Green County. Competitive salary. Liberal public employees, fringe benefit, package available for full time 35 hr. wk. Call or write for appt. to discuss details.
HEALTH COMMISSION
GREEN COUNTY HEALTH DEPT.
360 WILSON DR.
P. O. BOX 250
XENIA, OHIO 45385
513-376-9411 or 513-426-6351
An Equal Opportunity Employer (7-13)

Chicagos Lietuvių Tarybos rengiamas LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS

įvyks šia tvarka:

Šeštadienį, vasario 14 d.

12 val. žuvusiųjų pagerbimas Jaunimo Centro sodelyje.

Sekmadienį, vasario 15 d.:

10:30 v. pamaldos Š. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, 10 v. pamaldos Liet. Ev. Liut. Tėviškės ir Liet. Ev. Reformatų parapijos bažnyčiose.

Akademine dalis 2 val. p. p. Marijos Aukšt. mokyklos auditorijoje.

Kalbėtojai J.A.V. kongresmanas ir VLIKo vicepirm. prof. dr. Jokūbas STUKAS.

Meninę dalį atliks sol. Algirdas BRAZIS, Vyčių choras, dirig. Fausto STROLIOS, ir šiaulių rinktinės šokių grupės VYTIS.

Lietuvių visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Organizacijos pamaldose ir minėjime dalyvauja su vėliavomis.

Chicagos Lietuvių Taryba

A. A.

GABRIELEI MIRONIENEI

mirus, jos sūnui GABRIELIUI ir dukrai LORETAI, jų šeimoms, anūkams ir kt. gimimams, reiškiamo gilią užuojautą

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania
Philadelphia

Brangiai mamytei

A. A.

VALERIJAI NAVICKIENEI

mirus, ALT S-gos East Chicagos skyriaus nariams, dukrai NATALIJAI ir jos vyrui VYTAUTUI AUKSTUOLIAMS ir jų šeimai, dukrai PRUDENCIJAI BIČKIENEI bei visiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

ALT S-gos East Chicagos
Skyriaus Valdyba ir nariai

IGNUI ZENKUI

Lietuvoje mirus, sūnui ALGIUI ir jo šeimai reiškiamo gilią užuojautą

E. ir J. Matulevičiai
M. ir J. Vidūnai ir
P. Babickas

A. A.

VERONIKAI LIAUBIENEI

mirus, jos artimiesiems JANEI LIAUBIENEI, EUGENIJAI AZELIENEI ir VALERIJAI VAIČJURGIENEI ir jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

Danutė ir Jokūbas
Kregždės

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
nariui

A. A.

PETRUI PAPROCKUI

mirus, seserims Dr. KONSTANCIJAI ŠIMAITIENEI ir ALEKSANDRAI MATEKŪNIENEI su šeimomis bei kitiems giminėms gilią užuojautą reiškiamo

ALT S-gos 11 Skyriaus
New Yorke
Valdyba ir nariai

A. A.

VERONIKAI LIAUBIENEI

mirus, mielajai dukrai EUGENIJAI AZELIENEI, šeimai ir artimiesiems reiškiamo mūsų širdingą užuojautą

Ona ir Povilas
Skardžiai

A. A.

VERONIKAI LIAUBIENEI

mirus, jos dukroms EUGENIJAI AZELIENEI ir VALERIJAI VAIČJURGIENEI ir visai Liaubų šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Edmundas ir Aldona
Drukteiniai
su visa šeima